

BAĞIMSIZLIK
DEMOKRASI
SOSYALİZM
İÇİN

YÜRÜYÜŞ

HAFTALIK SIYASİ HABER VE YORUM DERGİSİ

SAYI: 204

6 MART 1979

FIYATI: 7,5 LIRA

SOSYALİZM UFKUNA DOĞRU

Ege ekici tütün
piyasası'nın öyküsü

Seha Meray ödülü demokrasi
şehitlerinin anısına verildi

Üçüncü Enternasyonal
altmış yaşında

Ege ekici tütün piyasası rüzgar gibi geçti

1978 Ürünü Ege Ekici Yaparak Tütün Piyasası 12 Şubat günü açıldı. Tekel'in açıkladığı son rakamlara göre, 161 bin ton olarak gerçekleşeceği sanılan 1978 ürünü Ege tütününün toplam 154 bin 38 tonu satıldı. Bunun 107 bin 796 tonu Tekel tarafından alınırken, tüccar 46 bin 242 ton tütün almaya yetindi. Tekel'in verdiği rakamlara göre, üreticinin elinde yaklaşık 7 bin ton tütün kalmış bulunuyor.

Tütün üreticisinin daha bir önceki yıl yetiştirdiğinin karşılığını cebine koyamadan, bir sonraki yıl tütününü nasıl, hangi koşullarda, nelere katlanarak yetiştireceğini düşünmeye başladığını bilip de bilmemezlikten gelenlerin, "piyasa kapandı" demelerine karşın piyasa üzerine tartışmalar sürüyor.

Burjuva politikacıların, tütün üreticisinin tütün üretimine ilişkin temel sorunlarını bir kıyıya itip, yalnızca sorunun bir parçası olan "başfiyat" konusunu gündemde tutuyorlar. Bu yıllardır böyleydi, bu yıl da böyle oldu. Şimdi Marmara, Karadeniz, Doğu ve Güneydoğu üretici tütün piyasaları var ve buralarda da böyle olacak. Ege piyasasında olduğu gibi, bunlarda da, daha piyasa açılmadan çok önceleri başfiyat tartışması başlayacak, herkes başfiyat üzerine görüş bildirecek. Muhalefet kendisinin de vermeyeceği bir başfiyat isteyecek, hükümet, üreticileri yalnız kendisinin koruduğunu ve gerçekçi bir başfiyat verdiğini söyleyecek vs. vs.. Ve tabii ki sonunda, hükümet IMF'nin dayattığı başfiyatı verecek, verilen başfiyat üzerinde tartışmalar sürerken, bir sonraki yılın başfiyat sorunu gündeme geçecek...

Burjuvazi, bu hikayeyi hep böyle sürmesinden yanadır. Çünkü, üreticilerin tütün üretiminin sorunlarını bir bütün olarak görmemesini istemektedir. Üzerinde tartışılan konu hep başfiyat ol-

sun ki, üreticiler sorunlarının çözülmesi için başkaldırmaları, dar bir halkın cebine akan büyük para oluklarının önüne set çekilmesin...

Burjuvazi sorunu böyle saptıyor ki, gerçek tütün üreticileri, ömeğin ktedi sorununa eğilmesin... Tütün, Türkiye Ziraat Odaları Birliği raporuna göre, toplam ihracatın yüzde 23'ünü karşılıyor. Yine aynı rapora göre, 6 bin 227 köyde 540 bin 812 koçan sahibi 270 bin 392 hektarlık alana tütün ekiyor. Bu rakamlara göre 1978 yılında 600 bin koçan sahibinin tütün ektiğini söylemek mümkün. Yani yaklaşık 3 milyon kişi geçimini tütünden sağlıyor. Bu rakamların içinde büyük pay da küçük üreticinin. Ne var ki, kredi düzeninin işleyişinden büyük payı alan tütün ağaları. 50 çivandaki tüccara 3,5 milyar lira kredi açanlar, tütün üreticisine dekar başına 450 lira krediyi yeterli görüyorlar. Gerçek tütün üreticisi bu kadar "krediyle" ne kadar dikim yapar ve ne kadar kredi alabilir? Bu hükümeti hiç ilgilendirmiyor. Oysa tütün ağaları hem bu kredi düzeniyle, hem de başka yollarla aslan payını alıyorlar. Burjuvazi kredi düzeninde bile adaletli bir dağıtım yapılmasını istemiyor, bu yüzden de Kooperatifler Bankası'nın kurulmasını engellemeye çalışıyor.

1190 sayılı Tütün Tarım Satış Kooperatifleri Yasası ise, yalnızca bir yasa olarak duruyor, yaşama geçirilmiyor. 1190 sayılı yasa yaşama geçirilmediği içindir ki, kurulduğundan bu yana ilk kez toplanmış olan Millî Tütün Komitesi'nde üreticilerin gerçek kuruluşu olan Tütün Tanım Satış Kooperatifleri temsil edilemedi. 1190 sayılı yasanın yaşama geçmesinin engellenmesinin diğer iki nedeni ise; Tütün Tanım Satış Kooperatifleri'nin tütün ihracatı yapan 50 kadar tüccarın elinden bu hakkı alacak olması ve Koo-

Başbakan Ecevit ve partisi bütün emekçilerden esaslı bir cevap almaya hazırlanmalı

peratifler Birliği'nin Tekel yönetiminde yerini almasıyla Tekel'in üreticiden yana daha demokratik bir yapıya kavuşacak olmasıdır...

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, İzmir'de düzenlenen basın toplantısında, tüccar piyasaya sokmamak niyetinde olduğunu iddia ederken, "bana kalsın" demeyi unutmuyordu. Bu, hükümetin böyle bir karar almasına gücü olmadığını itiraf olmasının yanı sıra, tüccarın yine piyasaya istediği gibi gireceğinin açıklanması da oluyordu. Mataracı kamuoyu önüne böyle bir iddia ile çıkarken, bir başka gerçeği gizleme uğraşındaydı. Tüccara bu yıl yine ya kur garantisi verilecek -ki bu yeni bir devaifas-yon olabileceğinin hükümet tarafından açıklanmasıdır- ya da 17 lira masrafa yüzde 5 kâr mahreci tanınacak. Yani tüccar, örneğin 60 liradan aldığı tütünü 80 liradan almış kabul edilecek. İşte bunu gizlemeye çalışıyor Mataracı.

Tüccara tüm bu olanaklar sağlanırken, üreticiye tütün bildiriminde gösterdiği zmmetli ürün için kilo başına 4 lira yaprak avansı veriliyor. Verilen 4 liralık yaprak avansı üreticinin hangi işini görebilmesine yarayacak? Hiçbir işe yaramadığı içindir ki, üreticiler tütünlerini daha piyasa açılmadan çok önceleri tefeçiyeye yok pahasına vermek zorunda kalıyorlar. Başka bir deyişle, üreticiler tefeçilerin kucağına 1177 sayılı yasadaki tedbirleri almayan hükümet tarafından itiliyor. 1177 sayılı yasa gerçek anlamda yaşama geçirilmiyor ki, tütün ağaları hiçbir kısıtlamayla karşılaşmaksızın, istedikleri yerlere, istedikleri biçimde tütün ekibilsinler.

Hükümet olmadan önce başfiyatlar hakkında bol keseden palavralar atan, üreticilerin sorunlarını bir bir çözeceğini söyleyen CHP, şimdi uluslararası finans kuruluşlarından aldığı direktiflerle verdiği sözlere yerine getiriyor(!) Başbakan Ecevit ve partisi, tütün üreticisi emekçilerden esaslı bir cevap almaya hazırlanmalıdır artık...

Mataracı'dan inciler...

Gümrük ve Tekel Bakanı Tuncay Mataracı, 1978 Ürünü Ege Ekici Yaparak Tütün Piyasası'nda telaş bir acelecilik içindeydi. Mataracı iki gün içinde yedi altın merkezinde konuşma yaptı. Ancak yemek yediği iki yer dışında hiçbir altın merkezinde on dakikadan fazla kalmadı. Gerçek Mataracı bemen Ankara'ya dönmesi gerektiğini, bu yüzden acele ettiğini söylüyordu ama, bu aceleciliğin asıl nedeninin, üreticilerin tepkilerinden kaçmak olduğunu gözlemek biçimindeydi.

Ancak Tuncay Mataracı Çine'de Hikmet Ak adında yaşlı bir üreticiye yakalanmaktan kurtulamadı. Hikmet Ak şunları söylüyordu Mataracı'ya "Biz bu sakalları değirmende ağırtmadık sayın bakan. Yirmi yıldır dinlenilmeyen dertlerimiz dilemek, dertlerimize çare bulmak için hükümet oldunuz ya. Hem onların arasından bunun için ayırdığınızı bildirdiniz ya. Ondan size söylüyorum, buraya geliniz, hiçbir şey dinlemeden kaçmaya kalkarsunuz."

Bu sözlerden sonra Tuncay Mataracı'ya daha hızlı kaçmak; gazetecilere ise Bakan'ın ancak Yatağan'da konuşmasının sonunda yetişebilecek, araçlarından hiç inmeden Muğla'ya doğru takibi sürdürmek kalyordu...

Mataracı, yedi altın merkezine gittiği iki gün içinde, "büyüklerini kesmesi" istemini de içeren aleyhte tezahüratlara oldukça sinirlendi. Yaptığı konuşmalarda, "kışkırtıcı" olarak nitelendiği protestoculara, "gerçek üretici" diye ayırdıklarını katılmaya çağırıyordu. Ne var ki, daha sonra ağzından baklayı kaçırdı: "O kadar dikkatli baktım, kışkırtılandan göremedim. Bir göreydim bilirdim yapacağımı!"

Üreticiler piyasa süresince Mataracı'yı yaladıklarında, tazel maddelerindeki görülmeyen yokluktan da sözmesini istediler. Mataracı bu soruyu sorunları da bir güzel haşladı. Ortalıkta sigara bulunmadığını söyleme talihsizliğine düşen Selçuk Ziraat Odası Başkanı'na, "Sigara var da biz mi piyasaya çıkartmıyoruz?" diyordu Mataracı. Mataracı bu yıl piyasa süresince çok çok sinirlendi...

Mataracı, engin ufkuyla İran üzerinde durdu. İran'a ilişkin ömekler verdi konuşmalarında. Muhalefet için, "İran'a da benzetirler Türkiye'yi koltuk sevdasına" derken, arından "Şah'ı Humeyni kaçırtmadı, ülkenin içindeki kösteklere yularları yıktı onu" diye de ekliyordu. Mataracı Şah'ın İran'dan kaçırılmasından mı gocunmuştu, bir türlü açıklık kazanamadı derti...

Tuncay Mataracı'nın Ege Ekici Tütün Piyasası'na gisi, eğlenceli bir serüvenden başka birşey değildi. Hoşça vakit geçirirken, görevlerini de ihmal etmedi...

Muğla Ziraat Odası Başkanı Ali Kapaca, 188 balya tütünün iyi fiyatla satıldığını söylüyordu; piyasadaki denli tütünün olduğunu dile getirirken...

Ne kadar acele edilmiş, kimilerinin tütününü alabilmiş için...

YURUYUŞ

Sahibi: Yürüyüş Yayıncılık Ltd. Şti. adına NİHAT SARGIN ● Genel Yayın Yönetmeni: Zeki KILIC ● Yazı İşleri Müdürü: Neset KOCA-BIYIKOĞLU ● Teknik Sekreter: Bülent ARTAMLI ● Yönetim. Könu. Sor. Sok. 15/8 Kızılay - ANKARA Tel: 17 45 81 ● İstanbul Bürosu: Piyerotti Cad. 2/1 Çemberlitaş - İSTANBUL Tel: 26 35 67 ● Avrupa Temsilcisi: CODIFF 13/2 Square Wisser - 1040 Bruxelles - BELÇİKA Tel: 230 34 72 ● İlan Koşulları: Arka kapak renkli 22.500 TL., Arka Kapak beyaz 18.000 TL., 1c sayfalar tütün sentimli 80 TL., Yayın İlanları % 50 indirimlidir. ● Baskı: Daily News Web Ofset Tesisi ● Kapak: Uğur OKMAN

● Abone koşulları: Yıllık 300. TL., Altı aylık 150. TL. ● AVRUPA: Altı aylık 375 TL. (30 DM), Yıllık 750 TL. (60 DM) ● AMERİKA: Altı aylık 500 TL., Yıllık 1000 TL. ● AVUSTRALYA - JAPONYA: Altı aylık 600 TL., Yıllık 1200 TL.

● Ödeme Adresi: TÜRKİYE: YÜROYUŞ DERGİSİ POSTA ÇEKİ 100234 ● AVRUPA: CODIFF POSTA ÇEKİ: 000-1164657-75 BRUXELLES-BELÇİKA

2. BÜYÜK KONGRE

BEHİCE BORAN

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi'nin anlamını bir tek cümle ile özetlemek gerekirse, 2. Büyük Kongre ile Parti daha açık seçik, daha sağlam bir biçimde işçi sınıfının partisi olma rayına oturmuştur, denilebilir.

1961-1971 arası Türkiye İşçi Partisi hareketini incelediğimizde, o dönemde Partinin kesintisiz bir sosyalistleşme süreci içinde bulunduğunu daha önceki yazılarımızda belirtmiştik. Partinin "sosyalistleşmesi", işçi sınıfının partisi olma niteliğinin gelişmesi demektir ve bu süreç 4. Büyük Kongre'de en ileri noktasına varmıştı.

12 Mart döneminden Türkiye toplumu, kitleleri daha politikleşmiş, daha sola dönük olarak çıktı. Parti yöneticilerinin ve üyelerinin bir bölümü de aynı yıllarda politik deneyim kazandılar, bilinçleri daha durulaştı ve keskinleşti. Mahkemede Genel Başkan'ın yaptığı ve yöneticilerinin bir bölümünün katıldığı savunma, Parti'nin işçi sınıfının partisi olma niteliğini tutarlı ve sistemli bir biçimde açıklıyor ve savunuyordu.

Bu nedenlerle 1 Mayıs 1975'te yeni Parti, eskisinin 4. Büyük Kongre'de ulaştığı düzeyden daha da ileri bir düzeyde kuruldu. O günden bu yana da Program ve Tüzüğündeki ilkeleri, daha da açıklayarak ve somutlaştırarak yaşama geçirmek yönünde yol aldı. Birinci Büyük Kongre'de Parti'nin işçi sınıfının partisi olduğu gerçeği açıklanıp vurgulandı.

İşçi sınıfının politik hareketini tekeline almaya çalışan, bu hareket üzerinde "müktesep" hak ileri süren öznel iddialarla işçi sınıfının partisi olunamazdı. Toplumun somut koşullarının bilimsel sosyalizm açısından somut tahliline dayanan stratejisi ve pratiğiyle demokratik merkezîyetçi örgütleniş ve işleyişle, bu çerçevede içinde verdiği politik mücadele ile ancak bir parti işçi sınıfının partisi olma niteliğini ve böyle tanımlanma hakkını kazanabilirdi. Türkiye İşçi Partisi bunu başarmış partiydi.

2. Büyük Kongre kararlarında Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfının partisi olma niteliğinin iki ögesi dile getiriliyor, vurgulanıyor. Birincisi, işçi sınıfının politik hareketi olarak Parti hareketinin geçmişten geleceğe uzanan sürekliliği, kesintisizliğidir. Parti bu sürekliliğin bilincindedir; bir yandan işçi sınıfımızın tarihinden koparılmayı reddederken, öte yandan, her hal ve şartta hareketi örgütlü olarak sürdürme, geleceğe uzanma kararını dile getirmektedir. Aslolan ad sürekliliği değildir; o, biçimde kalan bir ögedir. Aslolan özü, yani işçi sınıfının politik hareketinin kendisinin sürekliliğidir. İşçi sınıfının, politik hareketi değişen koşullarda ad ve örgüt değiştirebilir, ama hareket sönmez ve yok olmaz; kendisine uygun ve özgün olan örgütleniş mutlak gerçekleştirir. Türkiye İşçi Partisi işçi sınıfımızın geçmişten süzülüp gelen politik hareketinin verili koşullarda özgün ve bilimsel sosyalizmin evrensel ilkelerine uygun örgütlenişidir.

Kararlarda dile getirilen, işçi sınıfının partisi olma niteliğine ilişkin ikinci öge enternasyonalizmdir. Bu konuda da çok önemli noktalar üzerinde durulmuştur. Birincisi, işçi sınıfı hareketinin ulusal ve uluslararası nitelik ve çıkarları arasında uzlaşmaz zıtlıklar, çelişkiler bulunmadığıdır. Uzlaşmaz çelişkiler bulunmaz, çünkü çeşitli ülkelerin işçi sınıfı hareketleri, nesnel koşullardan ötürü özünde enternasyonalisttirler. Gelişmiş veya geri, tüm kapitalist toplumlarda işçiler aynı hasun güçlere -sermaye sınıflarına karşı ekonomik ve politik mücadele içindedirler. Hepsinin amacı sermayenin sömürsünden kurtulmaktır. İşçi sınıfı kendi kurtuluşunu, refahını, yükselişini başkalarını sömürmede görmeyen ve egemen sınıf durumuna geldiğinde sömürmeyi amaçlamayan biricik sınıftır. Ülkelerin işçi sınıfları arasında sömürüye dayalı çıkar çelişme ve çatışmaları yoktur. Sosyalist ülkelerin egemen sınıf konumuna gelmiş işçi sınıfları ise, bir yandan kendi ülkelerinde sosyalist düzeni ve dünya sosyalist sistemini geliştirip güçlendirmek uğraşı içindedirler, öte yandan da uluslararası arenada kapitalizme karşı mücadele vermekte, o ülkelerin işçi sınıfları ve ulusal kurtuluş savaşçılarıyla dayanışmaktadırlar.

Bundan da-öte, hareketin bu iki yüzü, ulusal ve uluslararası yüzü arasında birbirini tamamlayan karşılıklı bir etkileşme vardır. Bütün bu nedenlerden ötürüdür ki enternasyonalizm bir ülkenin "işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde gelişme ve güçlenmesinin temel koşulu"dur.

Enternasyonalizme gerçekten ve özlü katkıda bulunabilmenin vazgeçilmez koşulu işçi sınıfı hareketinin kendi ülkesinde gelişip güçlendirilmesidir. Bir işçi sınıfı hareketi ne kadar güçlü ise, işçi-emekçi kitleleri yönlendirebiliyor, ülke siyasetine ağırlığını koyabiliyor, sömürücü egemen sınıfları kuşatabiliyorsa, dünya işçi sınıfı hareketine o denli katkıda bulunabilir, hizmet edebilir. Devrim ihraç ve ithal edilemediği gibi enternasyonalizm de öyledir.

İşçi sınıfı hareketlerinde nesnel koşullardan ötürü kendiliğinden varolan enternasyonalist özü bilinç düzeyine çıkarmak, düzenli ilişkilere dönüştürmek, dayanışmayı gerçekleştirmek işçi sınıfı partilerinin işlevi ve görevleridir. Emperyalizm aşamasındaki kapitalizmin uluslar ve uluslararası şirketler düzeyindeki şiddetli rekabet ve çekişmelerine rağmen bütünleşmeye çalıştığı ve dünya işçi sınıfı hareketi, dünya sosyalist sistemi, ulusal kurtuluş hareketleri söz konusu olduğunda kapitalist devletlerin bir araya gelip birlikte hareket ettikleri günümüz koşullarında dünya işçi sınıfı hareketinin birliği ve dayanışması sorunu güncellik ve ivedilik kazanmaktadır.

Enternasyonal bir örgüt ve merkez bulunmayışı proleter enternasyonalizminin önemini yitirdiği anlamına asla gelmez. Bunları derinleştikçe saldırganlığı artan ve uluslararası düzeyde operasyonlara girişen kapitalizm karşısında enternasyonalist dayanışmayı ve birlikteliği bozmamak, tersine güçlendirmek yaşamsal önem taşır. Bu enternasyonal dayanışma ve birliktelik için sadece somut durum ve sorunlarda bir dayanışma ve birliktelik çabasına girişmek yetmez. Ulusal gerek ve politikaların enternasyonalist bir çerçevede değerlendirilmesi; işçi, emekçi kitlelerin enternasyonalist bir anlayışla eğitilip bilinçlendirilmesi gerekir. Bu değerlendirme, bilinçlendirmeler, kuşkusuz bilimsel sosyalist teori ve pratik çerçevesinde olacaktır. Ulusal ve uluslararası sorunlar birbirlerinden kopuk değil bağlantılıdır ve uluslararası işçi sınıfı hareketinin güçlü olması, her ülkenin işçi sınıfı hareketine de yansır, onun mücadele koşullarını daha bir kolaylaştırır.

Emperyalist-kapitalist dünyanın saldırıları karşısında gerilememek, elbette ki varolan mevzileri ve kazanımları korumayı ve savunmayı gerektirir. Bu koruma ve savunma işlevini en iyi biçimde gerçekleştirmek de enternasyonal dayanışma ve işbirliğiyle mümkündür.

Ve nihayet, ulusal kurtuluş hareketleri ve savaşları dünya devrimci hareketinin bir parçası olduğu ve dünya işçi sınıfı hareketi ile dünya sosyalist sistemi gibi ortak düşman olan emperyalizmi hedef aldıkları için, proleter enternasyonalizmi bunlarla da dayanışma ve işbirliğini içerir.

2. Büyük Kongre'nin aldığı diğer 12 karar bilimsel sosyalizmden sapmalar, Doğu sorunu, emperyalizme, faşizme karşı örgütlü birleşik mücadele, CHP ve hükümete karşı alınacak tavır, Parti örgütünün çalışmaları ve büyümesi, ideolojik arılık ve Parti birliği gibi konulara bilimsel sosyalist açıdan tutarlı biçimde getirdiği açıklıklarla Türkiye İşçi Partisi'nin işçi sınıfımızın partisi olma niteliğini perçinlemektedir.

Kurumlar, örgütler canlı varlıklardır. Partiler de birer örgüt, kolektif özne olarak canlı varlıklardır, zamanla değişirler. Ya gerileyip, zayıflayıp yok olurlar, ya da gelişirler, büyürler, güçlenirler. Türkiye İşçi Partisi ikinci hali göstermektedir. 2. Büyük Kongre'den Parti daha arınmış, birliği ve iç dayanışması daha bilinçlenmiş ve güçlenmiş, sınıfsal niteliği ve hedefleri daha belirginleşmiş olarak çıkmıştır. 2. Büyük Kongre Parti'nin gelişmesinde önemli bir menzildir. Bu kongreden aldığı güç ve ivme ile Parti, sosyalizm uskuna doğru önünde uzanan hedeflere güvenli ve sağlam adımlarla ve adlarını sürekli hızlandırarak ilerleyecektir.

"KEMERLERİ SIKMA" PAKETİ AÇILIYOR

Emperyalist devletlerle ve finans kuruluşlarıyla yapılan pazarlıkların son aşamasına gelindi ve "kemerleri sıkma" paketinin açılması için beklenen işaret verildi. Geçen Cuma günü Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu Paris'e ulaşmak için Türkiye'den ayrılırken, kamuoyu "kemerleri sıkma paketi" olarak nitelenen önlemlerin açıklanmasını her an bekliliyordu.

Başta petrol ürünlerine ve başlıca KİT mamullerine yapılacak zamlar olmak üzere tüketim kısıtlayıcı bir dizi önemli içeren paketin açılması için son işaretin verilmesinden önce, TBMM'nde yeni mali yılın bütçe tasarısı yasalaşyordu.

Ecevit Hükümetinin ikinci bütçe tasarısı Millet Meclisi'nde 213 red oyuyla karşılık 228 kabul oyuyla benimsendi. Bütçe tasarısının yasalaşması, başlıca iki bakımdan önem taşıyordu. Birincisi, bütçenin içerdiği önlemler ve düzenleniş mantığıydı. 1979 mali yılı bütçesinin başta IMF olmak üzere emperyalist finans kuruluşlarıyla yapılan pazarlıklara göre biçimlendirildiğinden artık hiç kimsenin kuşku kalmamıştı. Bu bakımdan bütçe tasarısı, hükümetin, sözü edilen kuruluşlar paralelinde uygulamaya hazırlandığı ekonomik önlemlere hem giriş hem de bir zemin oluşturma işlevini görüyordu.

İSTİM ARKADAN GELİYOR

Ne var ki 1979 mali yılı bütçe tasarısının yasalaşmasının, en azından bu birincisi kadar önemli bir başka açıdan daha anlamı vardı. O da, hükümetin kısa ömürlü olacağı yönünde yapılan hesapları yalanlamasıydı. Hükümet, Milliyetçi Cephe Partileri tarafından kendisine en kısa sürelerin ömür olarak biçildiği bir sırada, yine 228 güven oyu toplanmış oluyordu.

Bu, ne demekti? Bütçe tasarısının yasalaşması, sadece muhalefet partilerinin iddialarının iflasını sağlayarak mı hükümete beklediği desteği kazandıyordu?

Hükümetin bütçe sınavını geride bırakması, her şeyden önce, uygulanmasına hazırlanan yeni ekonomik önlemler için gereken "politik desteğe" sahip olduğu izlenimini yaratması bakımından önem taşıyordu. Bütçe görüşmeleri sırasında, büyük sermaye çevrelerinden hükümete yönelen eleştirilerin dozunu kaybetmesi boşuna değildi. Hükümet, kamu sektörüne ağırlık verdiği ve ikili ticaret sözleşmeleriyle bunalıma çözüm aradığı yolundaki iddiaların doğru olmadığını kanıtlamak

için büyük sermaye çevrelerine önemli ipuçları vermişti. Onlardan beklediği, bütçenin yasalaşması sırasında kendisine karşı tutum almamalarıydı. Bütçenin yasalaşmasından sonra ise, büyük sermayenin de "heyecanla" beklediği istikrar programının uygulanmasına geçileceği konusunda gerekli teminatlar verilmişti.

"İTHAL EDİLEN BUNALIM"

Bütçe tasarısının yasalaşmasından sonra kamuoyunun karşısına çıkan hükümet yetkilileri, ferahlatıcı bir tutum almamaya çalışmalarıyla dikkati çekiyorlardı. Hükümet yetkililerinin ortak tutumu, geniş kitleleri Mart ayıyla birlikte başlayan dönemde daha "acı" ilaçlara alıştırmaya yönelik bir tutumdur. Başbakan'ın kullandığı deyimle Türkiye'yi bir "özveri" dönemi bekliyoruz.

Başbakan'ın "özveri" sözüyle tanımladığı politika, bütün dün-

yada son yıllarda moda olan "kemerleri sıkma" politikasının Türkiye için "yumuşatılmış" ifadesiydi. Ve Başbakan'ın hükümetin yeni alacağı önlemleri haklı göstermek için özellikle Türkiye dışındaki ülkeleri kullanmaya çalıştığı dikkatleri çekiyordu.

Deri sürülen mantık şuydu: Bütün dünya yeni bir ekonomik bunalımın eşliğine gelmişti. İnan'daki son gelişmeler, dünya petrol arzını daha da sınırlayarak bu

bunahımı kamçılayıcı bir etki uyandırmıyordu. Şimdi Türkiye'nin de almak zorunda olduğu "özveri" önlemleri, bütün dünyada alınan ve alınacak önlemlerden daha farklı değildi.

Ankara'da yaygın olan haberler, hükümetin yeni "acı ilaç" reçetesinin, Maliye Bakan'ın Paris'e ulaşmasından önce açıklanacağı yönündeydi. Yürüyüş baskıya hazırlandığı sırada bu haberler henüz kesinleşmiş değildi. Ne var ki Paris'te OECD yetkilileriyle yapılacak görüşmelerin niteliği bütün açıklığıyla tahmin edilebiliyordu. Maliye Bakan'ının önünde, her şeyden önce IMF'nin ve OECD'nin öne sürdüğü devasyasyon koşulunun yumuşatılması sorunu vardı. Son bir hafta içinde yayılan haberler, IMF'nin en azından bazı ortaklarının, devasyasyon konusundaki ısrarlarını hafiflettiklerini öne sürmeye başlamıştı.

"Kemerleri sıkma" paketinin ipi çözülmeye başladıkça, gerici Milliyetçi Cephe muhalefeti de bu paketin uygulanmasını faşist demagoji için kullanmak üzere kolları sıvıyordu. Özellikle AP yönetiminin, Ecevit Hükümetini değiştirebilmek için asil ve son kozlarını son bahara sakladığı yönündeki haberler bu bakımdan temelsiz değildi. AP yönetiminin hesabı, Ecevit hükümetinin uygulayacağı yeni ekonomik önlemlerin faturasını bütünüyle yine Ecevit'e ve partisine yükleyebilmekti.

Ne var ki geçtiğimiz hafta Genel Kurul Başkanı Evren'in sıkıyönetim uygulamasıyla ilgili uzun demeci, Milliyetçi Cephe muhalefetinin, hükümetle sıkıyönetim arasındaki ilişkiler üzerinde yaptığı hesapları gözden geçirmesini zorunlu kılıyordu. Evren'in demeci, MC partilerinin, sıkıyönetimin, Ecevit hükümetinin düşürülmesi için gerekenleri kendileri hesabına yerine getireceği biçimindeki tasarılarının tam da gerçeği yansıtmadığını gösteriyordu.

Hükümetle sıkıyönetim arasındaki ilişkilerin en azından sınırlı bir "uyumu" yansıttığına ilişkin belirtileri nasıl yorum-

lamalıydı? Bu, sıkıyönetimin, hükümet tarafından ilan edilmiş gerekçeleri yönünde işlev göreceğinin bir kanıtı mıydı? Yoksa bundan çok, hükümetin, sıkıyönetimin bütün uygulamalarını sessiz sedasız kabullendiği ve kendisine yasal olarak düşen denetleme ve yönlendirme görevini başkalarına bıraktığı anlamına mı geliyordu?

BASKI YASALARI

Gelişmeler, bu soruların, hükümetin kendisine düşen sorumluluğa uygun davranmadığı biçiminde yorumlanamayacağını gösteriyordu. Galip İhtimal, Ecevit hükümetinin, sıkıyönetim uygulamasıyla birlikte, demokratik hak ve özgürlüklerin ve bunların kullanılmasının kısıtlanması yönünde yeni ödünlere kendisini bağlaması yönündeydi. Diğer bir deyişle Ecevit hükümeti, demokratik hak ve özgürlüklerin kısıtlanması, faşist odakların üzerindeki örtülerin yerli yerinde tutulması doğrultusunda kendisinin beklenen işlevleri yerine getirme zeminine doğru hızla kayıyordu.

Millet Meclisi'nde tartışılmasına başlanan "tedbirler paketi" yasa önerileri, bu kayışın en belirgin kanıtıydı. Kamuoyuna alıştıra alıştıra taktim edilen "baskı tasarıları", şimdi hükümetin desteklerinin sağladığı görünümünden güç alarak gündeme getiriliyordu. Anlaşılan hükümet, antidemokratik güç ve odakların altında kalmamanın yolu olarak, onlarla uzlaşma ve "iyi geçime" taktiğini benimsemişti.

Bu taktiğin, yalnız hükümeti değil, aynı zamanda ülkedeki demokratik mevzi ve kazanımları nereye götürebileceği, bugüne kadarki deneyimlerle ortaya çıkmıştır. Demokratik güçlere, antidemokratik, gerici, faşist odaklara "iyi geçime" politikası karşısında rehavete kapılmak değil, son derece uyanık olmak görevi düşmektedir. Demokratik hak ve özgürlüklere yönelen sınırlamaları ılerici ve demokratik güçler eliyle meşrulaştırma çabalarına olanak tanımamalıdır.

Demokratik hakların kısıtlanmasını yine demokratik güçler eliyle meşrulaştırma çabalarına izin verilmemeli!

Mimarlar Odası

Genel Kurul kararlarını uygulamamak için sıkıyönetime başvurular

Mimarlar Odası Genel Kurulunun nerede toplanacağı konusu, uzun süredir günlük basına da yansayan çelişkili haberlerle bir belirsizlik taşıdı. Oysa ki Mimarlar Odası Genel Kurulunun İstanbul'da toplanması Genel Kurulun kararıyla saptanmıştı. Ancak sıkıyönetimden gerekli iznin alınması sorunu uzun süre kamuoyunu meşgul etti. Gazetelerde önce sıkıyönetim tarafından Genel Kurulun İstanbul'da yapılmasına izin verilmeyeceğine, ardından da verildiğine ilişkin haberler yer aldı.

Günlük basına yansayan bu çelişkili haberlerin ardında Genel Kurula yönelik oy hesapları bulunmaktaydı. Genel Kurulun İstanbul'da toplanması durumunda yönetimi elde tutmak açısından pek avantajlı olamayacaklarını hesaplayan ve bugün Oda Merkez yönetiminde ağırlıklı olan grubun girişimleri, basındaki çelişkili haberlerin temel neden oldu. Bugünkü yönetim yasal bakımdan hiçbir gerek olmadığı halde, Sıkıyönetim Komutanlığına bir yazı yazarak, Genel Kurul'un İstanbul'da toplanamayacağını "teyidini" istedi. Ardından da Genel Kurulun Ankara'da toplanacağını duyuran ilanlar verildi. Bugüne kadar keskinliği kimselere bırakmayanların bu ilkesizliği Oda çevrelerinde geniş bir tepkiye yol açtı. Genel Kurul kararlarına, Oda kitesine saygıyı görev bilenlerin karşı çıkışları sonucunda, Oda yöneticileri Genel Kurulun İstanbul'da toplanması için bir kez daha girişimde bulunmak durumunda kaldılar.

Bugün İstanbul Sıkıyönetim Komutanlığı tarafından yapılan açıklama ile Genel Kurulun İstanbul'da toplanması için gerekli iznin verildiği açıklandı. Buna karşın alınan haberlere göre Mimarlar Odası Genel Kurulunun nerede toplanacağı, Oda yöneticileri tarafından belirsiz bırakılmak, Ankara'da toplanması sağlanmak isteniyor. Genel Kurul kararlarını uygulamamak için sıkıyönetime başvuruların, görüşülerinin "teyidini" isteyenlerin oluşturdukları bu düşüm önlümüzdeki günlerde çözülecek.

Mikdat Şimşek'lerin arkasındaki odaklar dağıtılmalıdır

Karadeniz Teknik Üniversitesi öğretim üyelerinden, sosyalist bilim adamı Necdet Bulut'u öldürmekten sanık olarak aranan, faşist hareketin besleyip büyüttüğü, lokallerinde yatdığı, eline otomatik silahlar verip hedefler göstererek ortaya saldırdığı piyonlardan biri olan Mikdat Şimşek, Ankara'da polis tarafından yakalanarak geçtiğimiz hafta basın mensuplarına gösterildi. Ulus'ta bir avukatın bürosunun tuvaletinde yakalanan sanık, ifadesinde Necdet Bulut'un öldürülmesi olayının yanı sıra, yurdun çeşitli yerlerinde birçok öldürme ve yaralama olayına da karıştığını itiraf etti.

ÖĞRENCİ YURTLARINDAN PARTİ LOKALLERİNE

Mikdat Şimşek, polise verdiği ifadesinde, Milliyetçi Hareket Partisi ile ilişkisini de açıkça ortaya koyuyordu. Uzun süre Ankara'da kalarak MHP Altındağ İlçesi gençlik lokalinde çay ocağında durduğunu ve burada kendisini kaza sonucu silahla yaraladığını bildiren Mikdat Şimşek'in en büyük özelliği "gezgin" olmasıydı. Trabzon doğumlu olan Mikdat Şimşek'in kendi anlattığı "yaşam öyküsü" şöyleydi:

"Küçük yaştan beri sağ görüşü benimsiyorum. Trabzon'da lükülsü bitirdikten sonra bir süre kerestecilik yapan babamın yanından çalıştım. Bu arada karıştığım ilk olayda sol görüşü benimseyen arkadaşların tarafından başından yaralandım. Daha sonra temin ettiğim bir silahla İstanbul'a gittim. Trabzon öğrenci yurdunda kalırken bir kahvede üzerinde silahla yakalandım.

Necdet Bulut'un katili profesyonel cani Mikdat Şimşek cinayetleri itiraf ediyor.

Mithat Şentürk takma adıyla 38 gün cezasında tutuklu kaldım." Necdet Bulut'un katili daha sonra Trabzon'a dönerek bir süre Emniyet Müdürlüğünde ayakkabı

boyacılığı yaptığını, bu nedenle "sağ görüşlü" arkadaşları tarafından "ajanlıkla" suçlandığı için Karadeniz Ereğlisi'ne gitmek zorunda kaldığını açıklıyordu.

Küçük yaşlardan beri "ülküci"lerle sıkı bağları olan Mikdat Şimşek, bu arada birçok öldürme ve yaralama olayına karışıyordu. 1977 yılında İstanbul Ümraniye'de sol görüşlü öğrencilerin üzerine ateş açarak iki kişiyi yaraladığı, aynı yıl Sultanahmet meydanında Zeki Bük adlı öğrencinin öldürülmesi olayına karıştığı bildirilen katil, Karadeniz Ereğlisi'nin Araplı bucağında 1978 Haziran'ında Taner Aday'ın yaralanması ile Ankara Altınlağ caddesinde bir kitapçı dükkanına patlayıcı madde attığını da itiraf ediyordu.

FAŞİZM BİLİME DÜŞMAN

Küçük yaştan beri karıştığı olaylarda "deneyim" sahibi olan Mikdat Şimşek, daha sonra daha büyük boyutlu ve tam profesyonelce bir suikast olayında görevlendiriliyordu. Trabzon'dan tanıdığı ve Trabzon'daki "Ülkücü gençliğin teşkilatlandırılması" ile görevli "Sahel" lakabı ile anılan Mustafa Seyhan'ın, kendisini "ülküdaşları" bannak olarak kullandığı Boztepe mahallesindeki bir kilisenin altında bulunan kullanılmayan bir eve götürdüğünü, burada daha önceden tanıdığı "ülküci" Temel Kavveci, Hü-

seyin Koloğlu, İlhan Karahanoğlu ve Tamer İpekoğlu ile birlikte Necdet Bulut'a yapılacak suikast planladıklarını anlatan katil, Mustafa Seyhan'ın daha sonra kendilerine silah verdiğini bildiriyordu. Yapılan plan gereğince saat 21.30 aralarında Mustafa Seyhan'ın kullandığı Anadolu marka bir otomobile binerek Trabzon-Rize karayolunda KTÜ sahil sitelerine sapan yol üzerinde barikat kurduktan sonra Necdet Bulut'un otosuna hep birlikte ateş ettiklerini de belirten Mikdat Şimşek, daha sonra aynı eve geri dönerek silahları Mustafa Seyhan'a geri verdiklerini bildiriyordu.

Suikast sonucu ağır yaralanan sosyalist bilim adamı Necdet Bulut bir süre sonra yaşamını yitirirken, eşi Neşe Bulut ile oğlu Yiğit Bulut da olayda tabanca kurşunlarıyla yaralanıyorlardı. Billme düşman faşizm, böylelikle bu hepsini besleyip büyüttüğü millîtanlardan birinin acımasız namlusundan çıkan kurşunlarla ülke çapında değerli bir bilim adamının yaşamına kıyıyordu.

Necdet Bulut'un öldürülmesi, eşi ve oğlunun yaralanmasıyla sonuçlanan bir öğrenci suikastı sadece Mikdat Şimşek adlı gözi dönmüş katilin ve olaya karışan beş arkadaşının çerçevesi içinde ele alınmaz. Bu kanlı suikastı yerine getirenler, bu cinayeti "kendili bağlarına karar vererek" işlemlerini tamamlamışlardır. Düşman, eli kanlı millîtanlardan, talimat verici merkezlere, faşist parti lokallerinden, faşist örgütlere kadar bir bütün olarak ele alınmalı, gelecekte bu tür olayları önlemek için en başta "örgütleyci" yok edilmelidir.

sonra iki ayda sekiz kişi öldürdüğünü bildiren Veli Can Oduncu'yu, canı sıkıldığı için adam öldüren Ferhat Tüysüz'ü yönlendiren güçler vardır ve bunlar bellidir.

Daha küçük yaşlarında ellerine silah verilmek sosyalistlerin, ilericilerin, demokratların üzerine salınan katilleri yetiştiren örgütün ve politik hareketin kimliği artık hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde ortadadır. Necdet Bulut'un katili sadece Mikdat Şimşek ile arkadaşları değil, onları yönlendiren, onlara emir veren, silah ve para temin eden, saklanmalarını sağlayan, ülkenin bir ucundan bir ucuna göndererek cinayetler işleten faşist harekettir. Bunun için sadece bir piyon olan bu katillerin ortaya çıkartılıp yakalanmaları yeterli değildir. Asıl zorunlu olan, Mikdatları, Tüysüzleri, Veli Oduncuları örgütleyen, işçi sınıfına, onun yandaşlarına, ilericilere, demokratlara, bilimle, insanlığa düşman odayım ortaya çıkarılmıdır. Necdet Bulut'un öldürülmesi olayı, sadece Emniyet Müdürlüğünde başı öne eğik suçları itiraf eden bir katilin kişisel "suçu" değil, büyük sermayenin en gerici, en azgın, en ırkçı kesimlerinin faşist diktatörlüğünü kurma eylemiyle yola çıkan faşist politik hareketin, bu eyleme ulaşmak için uyguladığı eylemler zincirinin bir halkasıdır.

Necdet Bulut'un katillerinin yakalanması önemli bir olaydır. Ancak, bu olayın ardındaki faşist odayım eylemlerine tümüyle bir son verilemedikçe, bu odayım yok edilmesi için gerekenler yapılmadıkça, gelecekteki yeni saldırılar, cinayet, terör olayları, önlenmesi yolunda en küçük bir adım bile atılmamış olacaktır. Düşman, eli kanlı millîtanlardan, talimat verici merkezlere, faşist parti lokallerinden, faşist örgütlere kadar bir bütün olarak ele alınmalı, gelecekte bu tür olayları önlemek için en başta "örgütleyci" yok edilmelidir.

Demokrasi şehitlerinin anısına

Tüm Öğretim Üyeleri Derneği (TÜMÖD) tarafından demokratik ve özerk üniversite mücadelesine en çok katkıda bulunan kişilere her yıl verilmekte olan Seha Meray Onur Ödülü faşist saldırılar sonucu öldürülen dört bilim adamına, Doç.Dr. Orhan Yavuz, Doç.Dr. Bedrettin Cömert, Ord.Prof.Dr. Bedri Karafakıoğlu, ve Y.Prof.Dr. Necdet Bulut'a verildi.

Ödül töreni 28 Şubat günü ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği lokalinde yapıldı. Törende ilk konuşmayı yapan TÜMÖD Genel Başkanı Prof.Dr. Nuri Karacan Seha Meray Onur Ödülü'nün anlamı üzerinde durdu. Özerk ve demokratik üniversitenin özellikle Türkiye gibi geri kalmış ülkelerde önemini vurgulayan Karacan asıl amacın demokratik üniversite olduğunu, özelliğinin ancak bunun gerek koşulu olduğunu belirtti. Karacan bugün ülkemizde demokratik üniversiteleri gerçekleştirmekten henüz çok uzak olduğunu, bu nedenle bu yolda mücadelenin çok büyük önem taşıdığını söyledi. Prof. Karacan sözlerine şöyle devam etti: "Onun içindir ki özerk ve demokratik üniversite mücadelesine en çok katkıda bulunanlara verilen Seha Meray Onur Ödülü aynı bir anlam taşıyor. Bildiği-

Seha Meray Onur Ödülleri dağıtım sırasında Necdet Uğur konuşuyor.

niz gibi bu ödül ilk defa geçen yıl sayın KTÜ Rektörü Prof.Dr. Erdem Aksoy'a verilmişti. Bu yıl Yönetim Kurulumuz ödülün Orhan Yavuz, Bedrettin Cömert, Bedri Karafakıoğlu ve Necdet Bulut'a verilmesini oybirliğiyle kararlaştırdık. Bu arkadaşların doğum yerleri, yaşları, uzmanlık alanları farklı. Fakat onları birleştiren bir nokta var: Düşüncelerinin yönü, Türkiye'nin daha aydınlık bir geleceğe kavuşması için özelemler. Onları birleştiren bir başka nokta da kendilerine sıkan kurşunların aynı faşist ellerden çıkması."

Bu dört bilim adamını birleş-

tiren bir noktanın da — bir gün önce alınan bir haberdan öğrenilen dışında — bugüne kadar katillerinin bulunmamış olması olduğunu belirten Karacan, demokratik üniversite mücadelesinde hayatlarını öne sürerek mücadeleyle yitirenlerin sadece bu dört bilim adamı olmadığını söyledi, ağır yaralanan, saldırıya uğrayan, süreklî tehdit altında yaşayan öğretim üyelerini hatırlattı. Karacan sözlerini şöyle bitirdi: "Bu olgular bugünün Türkiye'sinde üniversitede demokratik mücadelenin zorluklarını ve siyasal iktidarın ne kadar yetersiz olduğunu gösteren tipik ör-

neklerdir. CHP iktidarının başa geçtiği günden bu yana saldırıların durmaması — bugünkü siyasal iktidardan yeteri kadar meselerinin üzerine eğilmediğini ve işin ciddiyetini yeterince anlamadığını gösteriyor. Türkiye'deki faşizmi yeteri kadar değerlendiremeyen ve onbeş günde asayişli sağlayacağını söylediğinden sonra on dört ay sonunda hâlâ faşist odakların üzerine yürümeyen bir iktidar, sanıyorum ki, en azından kendisi için çok iyi bir gelecek hazırlamıyor.

"Gerek Orhan Yavuz, gerek Bedrettin Cömert, Bedri Karafakıoğlu ve Necdet Bulut bize nasıl davranılacağını öğrettiler, yolumuza ışık tuttular. Hiç unutulamayacak gereği isimler ve anılar bıraktılar. Biraz sonra bu ödülü onlar adına alacak olan eşleri ve çocukları onlarla ne kadar öğün-seler yerlidir."

Törende daha sonra konuşan ODTÜ Öğretim Üyeleri Derneği Başkanı Doç.Dr. Ersin Tulunay Seha Meray'ın kişiliği üzerinde durdu. Tulunay şöyle devam etti: "Bu yıl Seha Meray Onur Ödülü faşist canlıca kurşunlanarak dört bilim adamına verilmektedir. Bu arkadaşlarımızın bugün burada bulunamamaları bile 'saldırıları hangi taraftan gelirse gelsin' kişisini öne sürerek

tarafsızlık yaptığını zannedenlere herhalde yoğun saldırıların neden geldiğini açık seçik göstermektedir. Öğretim üyesinin tarafsız olamayacağını; gerçeğin, doğrunun yanında taraf tutmak zorunda olduğunu belirten Tulunay sözlerini şöyle bitirdi: "Orhan Yavuz, Bedrettin Cömert, Bedri Karafakıoğlu ve Necdet Bulut doğrunun ve ilerin yanında olduklarından ötürü karanlık güçlerce, faşist canlıca kurşunlanılmışlardır. Onların yaşamları ve anıları bizlere her zaman önder olacaktır."

Törenin son konuşmacısı Millî Eğitim Bakanı Necdet Uğur'du. Uğur'un konuşmasında, kendisinin önce söz alan bilim adamlarının eleştiri konusunu yaptıkları hükümet politikasını hakkı göstermeye çalışan bir üslubu benimseyen dikkatlerden kaçmadı. Uğur'un konuşmasıyla bilim adamlarının açıklamaları, Türkiye'de faşist katliamların arkasındaki odaklara karşı birbirinin tam tersi iki yaklaşımı simgeliyordu.

Törende daha sonra Orhan Yavuz'la Bedrettin Cömert'in ödülleriyle eşleri Şadiye Yavuz ve Augustina Cömert, Necdet Bulut'un ödülünü oğlu Yiğit Bulut aldı. Karafakıoğlu'nun ödülü İstanbul'da eşine verilecek.

Soda işçileri engelleri yıkarak başarıya

yürüyor

EKONOMİ
HABERLER

YENİ YILDA YENİ STAND-BY

Kısa adı IMF olan Uluslararası Para Fonu ile Türkiye arasında geçtiğimiz yıl Nisan ayında imzalanan ve iki yıllık bir süreli kapsayan "Stand-by" anlaşmasının birinci yılı tamamlanmadan, yeni bir "Stand-by"dan söz edilmeye başlandı. Çünkü, birinci yıl için IMF tarafından öne sürülen koşullar yerine getirilmemiş, kamu kuruluşlarına öngörülen üzerinde kredi kullanılmıştı. Ayrıca, bütçe uygulamasında Merkez Bankası kaynaklarından yapılan borçlanma azaltılmamış ve enflasyonun da % 20 dolayında kalması sağlanamamıştı. Sonuçta, Türkiye'nin, belirlediği koşulları uymadığı kararına varan IMF 25 Şubat'ta süresi dolan 30 milyon özel çekme hakkı (yaklaşık 40 milyon dolar) tutarındaki üçüncü kredi dilimini kullanılmadı. 25 Şubat'tan sonra kullanılması öngörülen 25 milyon Özel Çekme Hakkı tutarındaki dördüncü dilimden de ses seda çıkmadı. Türkiye'ye "Taze Para" sağlamayı IMF ile anlaşma ve bu örgüt ile ilişkilerde kesinlik kazandırma koşulluna bağlayan Yabancı Bankalarla geçen hafta yapılan görüşmelerde anlaşma taslaqları üzerinde "uyuşma" sağlandı. Maliye Bakanlığı ve Merkez Bankası'ndan onay alındıktan sonra 400 milyon dolarlık kredinin kullanılabilmesi için bankalarla yeniden görüşülecek ve son biçimini alan metinler, bu kuruluşların teker teker onayına sunulacak.

YENİ BÜTÇE ÖZVERİ BEKLİYOR

1979 mali yılı konsolide bütçesi 406 milyar 875 milyon lira olarak bağlandı. Başbakan Ecevit ve Maliye Bakanı Ziya Müezzinoğlu tarafından konuya ilişkin olarak Meclis kürsüsünde yapılan konuşmalarda ısrarla, milletten anlayış beklenildiği vurgulandı ve "sanayiciden, kentliden, köylüden, memurdan, işçiden, herkesten özveride bulunmaları istendi.

YABANCI SERMAYEYE YENİ HARAÇLAR

6224 sayılı yasa çerçevesinde yabancı sermaye uygulamasında yapılacak değişiklikler konusundaki çalışmalar son aşamaya ulaştı. "Yabancı sermaye girişine yeni bir yön getirmek ve ülkeye gelecek yabancı sermayenin verimli bir biçimde kullanılmasını sağlamak amacıyla" getirildiği söylenen değişiklikler turizm yatırımlarının, yabancı sermaye payına bakılmaksızın özendirilmesini öngörüyor. Sermaye girişlerinde makine imalat, elektro mekanik ve petrol dışındaki kimya sektörlerini, "ara mali" ve "yatırım mali" niteliğindeki alanları öncelikli alanlar olarak belirleyen yeni düzenlemeye göre, yüzde 100 ihracata dönük yabancı sermaye teklifleri, sektör önceliği ve yabancı sermaye payına bakılmaksızın özendirilecek...

Mersin Soda Sanayii'nde 8 Ağustos 1978'de başlayan grev dört buçuk ay sürdüktan sonra CHP ağırlıklı hükümet tarafından Aralık 1978'de erтелendi. Dört buçuk ay başarı ile sürdürülen grev, işyerindeki mühendis ve diğer personelin de katılmasıyla kamuoyunun dikkatlerini üzerinde toplandı. Soda Sanayii'ndeki bu grev, YURUYUŞ tarafından da sürekli izlenmiş, 190 ve 199'uncu sayılardan yeralan yazılarda konuyla ilgili gelişmeler yer almıştı. Grev süresince işçiler ve teknik elemanlar üzerinde işveren tarafından uygulanan baskılar, Bölge Çalışma Müdürlüğü'nün işveren yanlısı kararları ve hükümetin grevi kırmak için gösterdiği çabalar, YURUYUŞ'ün anılan yazılarında açıklandı.

SODA
İŞÇİLERİNİN
EDİNDİKLERİ
DENEYLER,
BÖTÜN
OLUMSUZ
GELİŞMELERE
RAĞMEN,
BUGÜNKÜ
SINAVI DA
BAŞARIYLA
VERMELERİNİ
SAĞLAYACAK

Soda Sanayii işvereni, 8'i mühendis, 24 işçinin zorunlu izne ayrılmasına kadar, işyerinde üretimi kendi çıkarları yönünde didiği gibi yapma politikasında, dizginleri bu kez işçilere kaptırdı. İşçiler işverenden yazılı iş emirleri istediler, iş sonuçlarını da yazılı olarak raporla bildirdiler. Yasal haklarını da kullanarak pasif direniş yapmanın yollarını buluyorlardı işçiler. İşverenin üretimi engelleme gerekçesiyle 24 kişiye zorunlu izin vermesinden sonra, işçiler pasif direniş yöntemlerini değiştirdiler, fabrikada gruplar halinde dolaşarak sloganlar attılar, kendi aralarında

çeşitli eğlenceler düzenleyerek morallerini yüksek tutmaya çalıştılar, işveren yanlısı fabrikanın çeşitli bölümlerine sokuldular. İşçilerin bu hareketleri bazı maceracı gruplar tarafından taşkın hareketlere dönüştürülmeye çalışıldı. Türkiye İşçi Partisi üyesi işçiler, başından beri işçilerin zararına olabilecek hareketleri önlemeye, hareketi doğru hedeflere yöneltmeye çalıştılar.

Fabrikada gelişen olayların, Soda Sanayii işverenin boyutlarını aşmasıyla, Şişe-Cam Holding yetkilileri gelişmelere el koydular. Holding yetkilileri sadece parasal konuları içeren ve 16 Şubat'ta çalışmaya başlanmadığı takdirde, yasalar uygulayacaklarını belirten bir bildiri yayınlamak istediler. Bu girişiminin işçiler tarafından engellenmesi üzerine, aynı bildiri gazetelerde yayımlandılar.

Çağrıya rağmen çalışılmaması üzerine, işveren, bir işyeri temsilcisi ve bir sendika yöneticisi narici, izinli olan 24 kişinin dışında, 24 işçinin iş akitlerini feshetti.

Bu gelişmelerin sonucunda, o güne dek işveren ve işçi arasında kalan ve sendikasız ama, ilerici nitelikleriyle bilinen kişilerin de aralarında bulunduğu dört müdür, yedi şef ve üç mühendis, ortak bir bildiri yayınlayarak, olayların sorumlusunun işveren olduğunu ve toplu sözleşmenin hemen imzalanarak üretimin baş-

lanmasını istediklerini açıkladılar.

Bu bildirin ardından, bildiriyi imzalayan dört müdür, altı şef ve iki mühendis iş akitleri, tazminatları verilerek feshedildi. O güne dek işçilere karşı işverenin yanında yer almış olan bu kişiler konuyla ilgili olarak kamuoyuna şu açıklamayı yaptılar:

"Biz Soda Sanayi A.Ş.'nin kilit mevkilerinde bulunan dört müdür altı şef ve iki mühendis 22 Şubat günü topluca işten atıldık. Nedeni 21 Şubat günü yayınladığımız kısacık bildirden başka şey olamaz. İlgili Yönetim Kurulu kararının, sırf bu maksatla aynı gece apar topar Adana'da bulunan Yönetim Kurulu Başkanı ve Murahhas Üye tarafından alındığı anlaşılıyor.

"Sünerbank temsilcisi dahil diğer üyeler nasıl olsa imzayı basacaklardı. İşverenin bizzat kendisinin en güvenilir ve vazgeçilmez elemanları arasında saydığı bizleri böylesine görülmüş bir acelelikle işten uzaklaştırmasına neden olan bildirimiz, özellikle grev ertelemesinden sonra, değişik zamanlarda ayrı ayrı yaptığımız öneri ve uyarıların ortaklaşa açıklanmış özetidir. İşveren toplu sözleşme için yaptığı son tekliflerini gazete ilanları ile açıklamış bulunmaktadırlar. Ancak bunlardan esas uyuzmazlık maddesinin iş güvenliği ile olduğu anlaşılacaktır. Bu güvenceleri ön planda tutmakla, çalışanların ne kadar haklı olduğu ise, işpiyon raporları üzerine keyfe göre, gerekçe bile göstermeksizin yahut sudan gerekçelerle 24 elemana zorunlu izin verilmesi, arkadan bir diğer 24 elemanın, sonra da biz onikilerin işten atılması ve bundan sonrası için de daha büyük ölçülerde toptan işten çıkarılmalarını planlaması ile kanıtlanmıştır.

"İşçi bugüne kadar anlaşılır nedenlerle zaman zaman hırçınlaşmışsa da savasını gene de vakarla ve olaylara neden vermemek için dikkat ve olgunluk göstererek yürütmüştür. Ancak baskının artması ve planlandığı gibi toptan işe son verme gibi eylemlere girişilmesi, Soda Fabrikasında ve civarında olumsuz olaylara neden olursa, bunun sorumluluğunu nereden kaynaklandığı da bilinmelidir. İşimize son verilmesinin tek nedeni olan bildirimiz gayet açıktır. Bunda kötü niyet aranması ve bulunması ise kötü niyetin kendisidir."

Mersin Soda Sanayii'ndeki olaylar yalnızca bunlarla sınırlı değil. Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Kılıç'ın da, Mersin'de işvereni, işçilerden saklı görüşmeler yaptığı biliniyor. Fabrikanın, holding yöneticileri tarafından gözden çıkarılabileceği de önümüzdeki günlerdeki bir başka gelişme olabilir. Mersin Soda Sanayii işçileri bugüne dek çok şey öğrendiler bu olaylardan. Fabrikadaki bütün olumsuz gelişmelere karşın, soda işçilerinin edindikleri deneyler, bu sınavı da başarıyla vermelerini sağlayacaktır.

Amerika'dan...

Bay Fenik'in maceraları

MEHMET TUNCA

Düşünebiliyor musunuz günümüz Türkiye'sinde bir akşam TRT haber bülteninde aşağıdaki haber-yorum okunuyor? İsterseniz, birlikte okuyalım:

'İran haberlerini bilmem izliyor musunuz? Biz bir polisiye roman gibi televizyonlarda, radyolarda günü gününe izlemekteyiz. İran son olaylardan sonra anarşinin kucağına atılmıştır. İran'da kalan yedi bin Amerikalının tahliyesi bu hafta sonu yapıyor. Türkiye, Türkiye'deki Amerikan üslerinin Amerikalıların tahliyesi için kullanmasına izin verdi. Tahranda Amerikan sefaletinin basılması, Amerikalıların ölümlerini mücadelesi verdiklerini muhakkak ki duyduunuz. Eskiden bir Amerikalının burnu kanasa bütün Amerika oradadır diye bir söz vardı. Bugünkü politika yumuşatıcı bir politika, yine gazetelerde okuduk, Amerika'da Şah aleyhine başkaldıran eli bine yakın İranlı öğrencinin İran'dan paraları gelmediği için Amerikan muhaceret makamları İranlı öğrencilerin haftada yirmi saat çalışmalarına ve para kazanıp tahsillerine devam etmelerine izin verdi. Dünya üzerinde Amerikan aleyhtarlığı ne kadar dal

bu dak salsa insanın inancını kaybediyor. Hikayeyi bilirsiniz, Lübnan'a Amerikalılar çıktığı zaman, koca koca harflerle ağlara taşlara 'Yankee go home', 'Amerikalı Evine' diye yazmışlar, altına da ufacık 'Take me with you' 'Beni de beraber götür' demeyi ihmal etmemişler. Tahranda tahliye eden Amerikalılara da aynı sözler söyleniyor. İranlılar, Amerika'nın ve Amerikalıların kendilerine ne kadar faydalı olduğunu Amerikalılar İran'dan ayrılmaya daha iyi anlayacaklar."

Olay, ABD de 16 Şubat 1979 Cuma akşamı 21.00 ile 21.05 arası yaşandı. Ve binlerce Türkiyeli yukarıdaki "yorum"u tek haber kaynağı olduğu için (Türkiye radyo olarak) zorunlu olarak "Türkiye'nin Sesi" adlı radyodan baştan sona dinledi.

Başta bizler, yani ABD de New York, New Jersey çevresinde geçici olarak öğrenim nedeniyle bulunan öğrenciler olmak üzere, ABD'ye yerleşmiş Türkiyelilerin de önemli bir bölümü, kısacası binlerce Türkiyeli yıllardır Faruk

Fenik (Mümtaz Faik Fenik'in kardeşi) Acentası'nın "Türkiye'nin Sesi" diye adlandırdığı, geçekte Amerikan emperyalizminin öz ve sadık sesi niteliğindeki radyo bozmasını dinlemek zorunda kalıyoruz. Kimimiz gazetelere abone olamadığımızdan, kimimiz Türkiye'den daha seri haber atabilmek kaygısıyla her hafta Salı ve Cuma günleri yarımşar saat azap çekerek (eskiden bay Fenik'in bir de 1 saatlik televizyon programı vardı) bu saçmalığı yaşıyoruz. Zaman zaman örgütsel ve kişisel olarak bu "Zat"ın gereken uyarılar yapılmasına karşın, sola sataşmayı, yanlış, kasıtlı haber vermeyi ve herkese kendi yaptıklarını öğütlemeyi terketmedi.

Bu kez, bu "Zat" Türkiye halkına tanıtmayı görev bildik. Türkiye'nin safaraları ABD de ne gibi işler de kullanılıyor bilinsin, tanınsin ve zamanı gelince hesabı sorulsun dedik.

Köy-Koop'ta antikomünizm silahı geri tepti

Köy emekçilerinin en büyük ekonomik-demokratik kitle örgütü olan Köy-Koop'un VI. Olağan Genel Kurulu 24-25 Şubat günlerinde yapıldı. Köy-Koop'un güçlenerek çıktığı Genel Kurul'da yönetim kurulu üyeliklerinin büyük çoğunluğuna "demokratik muhalefet" grubu adayları seçildi.

Maocu ceridelerin desteğiyle yola çıkan merkez grubu, daha başlangıçta, kendi içindeki tutarsızlığın en ilginç örneklerini sergiledi. Yönetim Kurulu çalışma raporu ekinde verilen bilanço ve kâr-zarar cetvellerinde, tahsil edilemeyen alacaklar ile alınacağı kuşkuyla vergi idelerinin bile muhasebeleştirilip "kâr" a eklendiği görüldü. Bilançoda 64 milyon olarak gösterilen kârın büyük bir kısmı yukarıda belirttiren şüpheli alacaklardan ve gayrimenkul değer artışlarından geliyordu. Delegeler yüksek

kâr göstermenin gerekçesini, Genel Müdürlük kârdan yüzde 5 prim almasına yordular. İşin asıl ilginç yönü Denetleme Kurulu raporunda belirtilenler idi. Raporunda; Denetleme Kurulunun hesapları kısmen inceleyebildiği, Genel Kurulun bir gün öncesine kadar hesapların incelenmesi olancağı bulunamadığı, edinilebilen bilgiler ışığında nohut, elma, sandık, pamuk satışlarında zarar edildiği, yerli ve yabancı tüccar ve aracı firmalarla yasalara aykırı anlaşmalar yapıldığı ve tüm pazarlama çalışmalarında zarar edildiği, milyonlarca liralık alacakların tahsilinin olanaksız deneye kadar kuşkuyla olduğu, vesireye mal satışları karşılığı 1981 yılına kadar uzanan uzun vadeli senetler alındığı ve Köy-Koop ekonomik darboğaza sokulurken bazı araçların zengin edildiği diye getiriliyordu.

Buna ek olarak Yönetim Kurulu içinde bulunan muhalefet grubunun çalışma raporuna koydukları muhalefet şerhleri de ilginçti. Muhafifler, yönetime ege-men olanların yolsuzluk ve usulsüzlük yaptığını açıklayarak, köylülerin sırtından kinlerin geçindiğini, dost, ahbap, akraba kayırmalarının belgelerini sergiliyordu.

Böylesine gergin bir ortamda başlayan Genel Kurul sonuna kadar heyecanlı havasını koruyarak sürdü gitti. Bir yandan, CHP'lyaz diyen gurka'nın baskı ve terör çabaları, öte yandan laçkalaşmış antikomünizm silahı bile merkez grubunu kurtarmaya yetmedi.

Genel Kurul'da dikkati çeken en önemli konulardan birisi de delegelerin sınıfsal konumu idi. Kürsüye çıkan üretici köylü parmakla sayılacak kadar az iken, tüccar, muhasebeci, avukat, bürokrat bolluğu dikkatleri çekiyordu.

Bu durum Köy-Koop'un geçmiş yönetimlerinde nerelere götürülmek istendiğinin açık bir göstergesi olsa gerektir. Yeni yönetimin, küçük ve orta köylülüğün ekonomik-demokratik mücadele aracı olan Köy-Koop'u kitle tabanından soyutlamak ve glerek sermayeye teslim etmekle sonuçlanacak bu glidşe "dur" demesinin hayatı b' göre olduğu ortaya çıkmıştır.

Sonuçta ve herşeye rağmen herkes bu genel kuruldan bazı dersler çıkardı. Tasfiyeci, antikomünist, bölücü eylemler ve işçi-köylü ittifakını bilinçli olarak engellemeye çalışanlar bertaraf edildi. Böylesine maocu ve gurka desteği bile kâr etmedi.

ÖĞRETMEN HAREKETİ BURSA'DA BÖLÜCÜLERE GEÇİT VERMEYECEK

Bursa'da TÖB-DER'in dışında demokratik nitelikli bir başka yerel öğretmen örgütü var. Bu örgütün adı, Bursa Öğretmenleri Yardımlaşma Derneği. Yıllardan beri de bu örgütün TÖB-DER'e katılımını sağlamak için bir mücadele veriliyor. Ancak, TÖB-DER'in bünyesinde görülen olumsuzluklar bu mücadelede de görüldü ve bazı "ekipler" bu mücadele içinde de bölücü tutumlarını sürdürdüler.

Bursa Öğretmenleri Yardımlaşma Derneği tabanında verilen birleşme mücadelesine öteden beri Demokrasi İçin Birlik Grubu öğretmenleri önderlik ediyorlar. DİB yanlısı öğretmenler, sürekli olarak, birleşmenin sağlanabilmesi ve kalıcı olabilmesi için tabanda çalışması ve yerel dernek tabanında, birleşmenin öğretmen hareketi için bir kazanım olacağını benimsenmesinin zorunlu olduğunu savundular.

Demokratik Merkezîyetçiler Grubu ise, bu çalışmaların engelleyicisi oldular. Bunun için, yerel derneğin TÖB-DER'e katılımının kendilerini ilgilendirmediğini söylediler. Derneğin kongresinde TÖB-DER'li öğretmenlerin karşısındaki listeyi desteklediler; koşullar henüz oluşmadan derneği feshetmek istedikler. Bütün bunları yaparken tek kaygıları, TÖB-DER yönetimini kaybetmemektir.

Bir süre önce, yerel derneğin feshedilerek TÖB-DER'e katılımının sağlanması için kurulan komisyona, önce Demokrasi İçin Birlik Grubundan da bir temsilci alındı, ancak sonradan tutarsız, sahte gerekçelerle DİB grubundan öğretmenin komisyon üyeliği kaldırıldı. Daha sonra da komisyon dağıtıldı. Demokratik Merkezîyetçiler'in bu tutumu, TÖB-DER'in birliğini baltalamaktan başka birşey değildi. Ancak bu hesaplar tutmadı. Bu tutumları, öğretmenlerin büyük çoğunluğunun tepkilerine yol açtı.

Bu davranışların sahipleri, bugüne dek sürdürdükleri tutumu gözden geçirmek, taşdıkları sorumluluğun önemini kavramak durumundadırlar. Bunu yapmak yerine, karalama, iftira ve dayatmalarla sorumluluktan kurtulmaya çalışmaları, TÖB-DER'e gerçekten sahip çıkan öğretmen kitlesi görevlerini hatırlatacaktır.

İNÖL...

FERHAT GÜN

Ve çeliğe su verildi

".. Selam selam enternasyonalizme!"
 ".. Faşizmi ezeceğiz!"
 ".. Her zaman, her şartta görev başında!"
 ".. Silahımız Partimiz, yaşasın kongremiz!"
 ".. Sosyalist Türkiye!.."

Türkiye İşçi Partisi'nin 24-25-26 Şubat günleri İstanbul Spor ve Sergi Sarayı'nda yapılan 2. Büyük Kongresi coşkuya başladı ve sürdü, bilinç ve özveri kanı dolaşımıyla tazelandı, disiplinli birlik, ideolojik titizlik ve örgütsel bütünlüğüyle, bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinde bir mevzi daha kazanıldı, bir nitel sıçrama daha yapıldı.

Ve çeliğe su verildi..

İstanbul'da okulları tatil ettiren soğukun toplantı salonunda katmerleşmesine karşın kongreyi ilgiyle gözleyen izleyicilere güven, Partiyi gönül verenlere övünç, Partillere kıvanç ve gelecek için daha büyük sorumluluklar ve görevler veren 2. Büyük Kongre, Türkiye İşçi Partisi için yeni bir dönüm noktasını daha vurguladı ve Partiller tarafından şöyle ifade edildi:

".. Çark Başak yukarı, daha daha yukarı!"

İşçi sınıfı partisi olmanın, tüm emekçi kitlelerin tek ve gerçek kurtuluşunun sorumluluğunu taşımının, bilimsel sosyalist ilkelerden ödün vermeden engelleri aşmanın çizildiği bu görkemli tabloda hedefler simgeleniyordu

İdeolojik, politik, örgütsel bütünlüğüyle Parti bayrağını daha da yükseltmek...

2. Büyük Kongresinden aldığı soluğu, 2. Büyük Kongresinin aldığı kararları gene Partillere götürcekler kitlelere, Partillere duyuracaklar, yayacaklar kamuoyuna.

Burjuva gazetelerinin haber namusu "TİP'in 2. Büyük Kongresi'nde Boran, Demirel ve Ecevit'i eleştirdi" başlıklı duruşunda sükut edecektir elbette.

Partillere, elleriyle, beyinleriyle, yürekleriyle taşıyacaklardır Kongreyi kitlelere. Bugüne kadar yaptıklarından daha çok.

Adını, izni alınmadığımız için yazmadığımız bir CHP milletvekili meclis kürsüsünden geçenlerde yaptığı bir gündem dışı konuşmada faşist terörden söz ederken bir ara şöyle demişti:
 ".. Bahçellevlerde öldürülen 7 kişi."
 Ve kendisine "O faşist katliamda canlarını yitirenler 7 Türkiye İşçi Partilidir" dendiğinde şu yanıt vermişti:

".. Benim konuşma metnimde de böyleydi ama bizim grup yöneticileri TİP'in üstünü çizdiler."
 Öyle ya da böyle, üstü çizilen Türkiye İşçi Partisi' dir...

1965...
 1979...

O zamanlar "Bir Türkiye İşçi Partili gterse meclis çalışamaz" diyen mantıkla, bugün Türkiye İşçi Partisi'nin 7 bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi erinin, Partillerinin adının kürsüde okunmasını engelleyen mantık nesnel olarak aynı mantıktır, aynı sınıfsal duvardır...

Türkiye İşçi Partisi ve Türkiye İşçi Partilleri biliyorlar ki, sadece ve sadece kendi sesleridir kitleleri saflara çağıracak, onları kazanacak olan. Faşizme karşı örgütlü birlik gücü oluşturacak olan..

2. Büyük Kongre, Türkiye İşçi Partisi'nin nitel gelişiminin ışığında, demokratik güçlerine, yığınlara öncülük görevinin önem ve yaşamsallığını bir kez daha vurgulamıştır.

Şu ya da bu nam altında, şu ya da bu niyetle, işçi sınıfının politik hareket ve örgütlenmesi karşısında durulacak faşizme ve emperyalizme karşı ciddi ve kalıcı ve kazanımlı mücadele lemeyeceği, tersine gericiğe su taşıyacağı gerçeği önümüzdeki dönemde daha çarpıcı biçimde ortaya çıkacaktır.

Partillere bu büyük sorumluluğun ve rastlayacakları engellerin bilincinde Kongreyi taşıyacaklardır kitlelere...

".. Sol, sol, sol!.. Tabii ben de sol ama."

".. Ama?"
 "O da, bir türlü gelemiyor bir araya!"

".. Daha daha?"
 "Bari kuramıyoruz sosyalizmi kuralım buyu mi eli-yüzyü düzgün bir kapitalizmi."

Eğer sizler iyi niyetli ve ızan'a aday birer şakacı değilseniz, 'İlerici' ve 'demokrat' postallarınızla daha çok halılar serceksiniz faşizmin yoluna.

Ancsaak, İtalya'larda, Almanya'larda, tarihin devrimci pratiğinde mahkum ve iflas etmiş bu kafanın entellektüel katmanda hâlâ ağırlığı oluşturduğu Türkiye'de, bu kafanın tahrip ve saldırı alanlarını temizlemek ve aydınlatmak da gene işçi sınıfı partisinin bilimsel sosyalist zenginliğine düşmektedir.

Ve 2. Büyük Kongre, işçi sınıfının politik önderliğinde tüm emekçi sınıflarla birlikte demokrasi güçlerine, aydınlara, bilim adamlarına, yazar-çizerlere, edebiyatçılara, ressamalara, müzisyenlere, beykeltişlere son çözümde emek ve yaratıcılıklarını kâr ve sömürü konusu olan tüm ilerici, aydınlık güçlere de bir çağrı niteliğindedir.

Beyinlerini, kalemlerini, zihinlerini muhayyilelerini, paletlerini, notalarını, yontuculuklarını faşizme ve emperyalizme karşı bileme, yeşertme çağrısıdır.

Bir silkinme, bir dumanı dağıtma, hani şöyle bir sabah vakti yüzleri yıkama davetiyesidir.

Yarın kendilliginden ve beklentilerle kurulmaz.

Yarın ellerimizle, ellerimizin, yüreklerimizle birliğimizle kurulacaktır.

Eğer çocuklarımızın başında ellerimizin daha sıcak ve şefkatli dolaşmasını, ve sıcak bir emek gibi tutmak istiyorsak yarını eğer...

Haydi işçi sınıfının saflarına!
 Haydi ilerli!..

TİP İkinci Kararları

TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ'NİN OY BİRLİĞİYLE BENİMSİDİĞİ KARARLARIN TAM METNİNİ OKUYUCULARIMIZA SUNUYORUZ.

TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ'NİN KARARLARININ ÖNEMLİ SADECE POLİTİK İÇERİĞİYLE, TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ VE TÜM EMEKÇİLERİN MÜCADELESİNE VE ÇİZDİĞİ PERSPEKTİFLE SINIRLI DEĞİLDİR. BU KARARLAR, AYNI ZAMANDA, İŞÇİ SINIFININ BİLİMSEL SOSYALİST PARTİSİNİN DEMOKRATİK MERKEZİYETÇİ İŞLEYİŞE BAĞLILIĞI NİN ÇOK ÖNEMLİ ÖRNEKLERİNDEN VE ÖRÜNLERİNDEN BİRİDİR. YÜRÜYÜŞÜN SÜTUNLARINDA DAHA ÖNCE DE BELİRTİLDİĞİ GİBİ, TİP 2. BÜYÜK KONGRESİ'NİN KARARLARI, MERKEZ YÖNETİM KURULUNCA HAZIRLANAN İLK TEKLİF MADDELERİ ZİRLANAN AYLAR ÜÇESİNDEN BÜTÜN ÖRNEK BİRLERİNDE TARTIŞILMASIN-

DAN BAŞLAYARAK OLUŞTU. BU TARTIŞMAYA ÇALIŞMA EKİPLERİ VE DİĞER PARTİ KADEMELERİ ARACILIĞIYLA BÜTÜN PARTİ ÜYELERİ VE ADAY ÜYELERİ KATILDI. PARTİ BİRLİMLERİ, NİN TOPLUM YAŞAMININ İÇİNDE KAN ZANDIĞI DENEYLERİN SONUCUYLA ZENGİNLEŞEN KONGRE KARAR TASA RILARI, ANCAK SON BİÇİMİNİ BÜYÜK KONGRE'DE ALDI.

TÜRKİYE İŞÇİ SINIFININ MÜCADELESİNİN GELECEĞİNE İŞİK TUTTUĞU KADAR, BU MÜCADELENİN BUGÜNKÜ DÜZEYİNİN DENEYİMLERİNİ DE BÖTÖNLEŞTİREN TİP 2. BÜYÜK KONGRE KARARLARI, İŞÇİ SINIFIMIZIN BİLİMSEL SOSYALİST PARTİSİNİN EYLEMİLİK HAYATA GEÇİRİLDİĞİ, DİKE POLİTİKASINDA HER GEÇEN GÜN DAHA DA BELİRLEYİCİ BİR ROL OYNAYAKTIR.

ğil, özgür irade ile gönülden seçilip kabul edilerek, eşitliğe, özgürlüğe dayandırılarak gerçekleştirilip pekiştirileceğine olan inancını belirtir ve parti çalışmalarını bu anlayış içinde yürütür.

II- ÖRGÜTLÜ BİRLEŞİK GÜÇ YENİLMEZ

5. Emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin de öncü gücü olan işçi sınıfının politik örgütü Türkiye İşçi Partisi;

— Emperyalizmin baskı ve tahakkümü altında bulunan ülkelerdeki ilerici hareketlerin son zamanlarda özellikle hız ve başarı kazanarak, bir yandan emperyalizmin dünya ölçüsünde genel, öte yandan ülkemizin de içinde bulunduğu bölgedeki özel çıkarlarını giderek daha da gerlettiğini; bölgemizdeki yeralan gelişmeler, bu arada İran'da gerici Şah rejiminin çökmesi sonucu emperyalizm bakımından Türkiye'nin öneminin arttığını; dünya barışını da tehdit eden Amerikan üslerinin yeniden açılmasını ve mevcurları yenilerinin eklenmesi yolundaki istek ve dayatmaların bu durumun somut belirtileri olduğunu saptar; ulusal bağımsızlık ve barış mücadelesinin güçlendirilerek geliştirilmesinin artan önemine dikkat çeker.

— Faşist termanın hızlandırılmasının ve faşizm tehdidinin, tekelci, büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin, sömürü düzenini kısıtlı demokrasi ortamında dahi sürdürmekte çektikleri zorluğu sonucu olduğu kadar, bir yarıyla da emperyalizmin baskı, tertip ve planlarının bir parçası ve sonucu olduğunu, bu durumu dikkate almanın faşizm karşı mücadelesinin başarıya ulaşılmasında artan bir önem kazandığını belirtir.

— CHP'nin izlediği emperyalizm ve büyük burjuvaziye uzlaşıcı ve teslimiyetçi politikanın, emperyalizmin tertip ve planlarını yürürlüğe konmasını ve faşist termanın kolaylaştırılan bir etken durumuna geldiğine önemle ve tekrar dikkat çeker.

6. Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

— Parti Programı, 1. Büyük Kongre Kararları, Demokrasi Bildirgesi, Örgütlü Birleşik Güç Yenilmez Bildirisinin ilgilil bölümlerinde yer alan ilke ve hedeflerin, şaşmaz ölçüt olan yaşamın doğruladığı üzere, emperyalizme ve faşizme karşı mücadelenin esaslarını belirleyen temel belgeler olarak geçerliliklerini koruduğunu ve önemlerinin günümüz koşullarında daha da arttığını saptar.

— Bu saptamadan hareket ederek, günümüzde yeni boyutlar kazanmış bulunan faşist termanın durdurulması ve faşizm tehlikesini önlemenin, işçi sınıfı öncülüğünde sınıf ve kitlesel bir mücadele ile bütün ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin örgütlü birleşik hareketi ve direnişinin geliştirilip güçlendirilmesi ve bu güçlerin etkinliğinin toplum yaşamının her alanında artırılması ile ancak olabileceği görüşünü teyid eder.

— Ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme mücadelesinin ancak antidemokratik eğilim ve uygulamaların ekonomik kaynaklarına yönelmekle, işbirlikci, tekelci büyük sermayenin ve büyük toprak sahiplerinin ekonomik ve politik egemenliğini sınırlamak ve giderek etki-

siz kılmakla kalıcı sonuçlara ulaşabileceğini yeniden vurgular.

7- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

— CHP yönetiminin sürdürdüğü bugünkü politikanın emperyalizmin ülkemizde üzerindeki tertip ve planlarının gerçekleştirilmesi ile faşist termanın kolaylaştırıldığı, ulusal bağımsızlık ve demokratikleşme yolunda engeller yarattığını belirtir ve,

— Emperyalizm ve büyük burjuvazi ile uzlaşmaya dayanan bu politikanın terkedilerek, kendisine oy veren emekçi kitlelerin çıkar ve talepleri, kendisinin bu yöndeki vaatleri doğrultusunda bir politika yürütmek, kitlelerin örgütlü birleşik gücüne dayanan mücadeleye katılmak için CHP'ye çağında bulunur ve bunun kendisi bakımından da yaşamsal bir önem taşıdığına dikkat çeker.

8- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi;

— İşçi ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerini kullanmalarına ve örgütlenme haklarına yeni kısıtlamalar ve zorluklar getiren antidemokratik nitelikteki yeni veya değişikliklerinden derhal vazgeçilerek, demokratik hak ve özgürlükler üzerindeki kısıtlamaların kaldırılmasını;

— İşçi sınıfı ve emekçi kitlelerin demokratik hak ve özgürlüklerine sınırlamalar ve baskılar getiren siyasetimize son verilmesini, demokratik hak ve özgürlükleri ve bunların kullanılmasını kısıtlamak yerine faşist terörün ardındaki mirraklara ve bu mirrakların kaynaklarına kararlı ve ısrarlı bir biçimde yönelmesini talep eder.

9- Türkiye İşçi Partisi, faşizme karşı örgütlü kitlese mücadelesinin ayrıca önem taşıdığı günümüzde çoğu sendika, meslek örgütü ve demokratik kitle örgütleri yönetimlerinin ve sapkın kurumlarının;

— Örgütleri bir partiyimş gibi hareket ettirme eğilimi ve davranışlarına, bu saptırma sonucu söz konusu kurumların kendi özgün işlevlerini gereği gibi yapamaz hale getirmelerine;

— Dar grup çıkarları çerçevesinde hareket ederek örgütün bütünlüğünü tahrip edecek ve ortadan kaldırarak etkinlik alanları yaratmalarına ve sonuçta örgütün bölünmesi ve giderek tasfiyesine yönelmelerine;

— Türkiye işçi sınıfının ekonomik mücadelesini burjuvazinin çıkarlarıyla barıştırmayı öngören sınıf uzlaşmacılığına;

— Farklı politik ve ideolojik tutumlara sahip görünseler de ilerici sendikal hareketi sınıf ve kitle sendikacılığı ilkerlerinde uzaklaştıran, özünde anarokendikalist eğilimler taşıyan ve böylece hareketi burjuvazinin bazı kesimlerinin yedeğinde tutma sonucunu doğuran anlayışlara karşı etkin mücadeleyi bugüne kadar olduğu gibi bundan sonra da sürdürecektir.

III- DAHA GOÇLU ÖRGÖT, DAHA ETKİN EYLEM, SOSYALİZM MÜCADELESİNDE YENİ MEVZİLER KAZANMAK İÇİN İLERİ

10- Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi; emperyalizme ve faşizme karşı işçi sınıfı öncülüğünde sınıf ve kitlesel düzeydeki mücadelesinin hızla geliştirilmesi ve bütün ilerici, demokrat, yurtsever güçlerin birleşik hareketinin daha ileri

I- PARTİMİZ BİLİMSEL SOSYALİZM VE PROLETER ENTERNASYONALİZM İLKELERİNE TITIZLIKLE BAĞLI KALARAK HER HAL VE ŞARTTA GÖREV BAŞINDA OLMAKTIR.

1- Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi;

— Türkiye'nin somut koşullarının bilimsel sosyalist açıdan somut tahiline dayanan programı ve işçi sınıfı partisine özgü tüzüğü ile, saptadığı strateji ve uyguladığı taktiklerle, denenmiş kadroları ve başarılı geçmişiyile, işçi sınıfımızın uzun bir tarihi olan politik mücadelesinin günümüz koşullarında örgütlenişidir ve bu mücadelenin yürütücüsü ve geliştiricisidir.

— Gücünü tarihsel süreklilik ve bilimsel sosyalizmden alarak, işçi sınıfımızın, müttefiki emekçi sınıflarla birlikte yürüttüğü, emperyalizme, faşizme ve kapitalizme karşı bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesini her hal ve şartta örgütlü olarak, yılmadan sürdürmek kararındadır.

2- İşçi sınıfımıza ve uluslararası işçi sınıfına olan tarihsel sorumluluğun bilincinde olan Türkiye İşçi Partisi;

— Proleter enternasyonalizmini, işçi sınıfı hareketinin gerek ulusal, gerekse uluslararası düzeyde gelişme ve güçlenmesinin temel koşulu sayar;

— Enternasyonalizme, gerçekten ve özlü katkıda bulunabilmenin vazgeçilmez bir koşulunun, kendi ülkemizde işçi sınıfının bilimsel sosyalist hareketini güçlendirmek, işçi sınıfını müttefikleriyle birlikte iktidara yöneltmek ve sosyalist devrimi gerçekleştirmek olduğunun bilincindedir.

— İşçi sınıfı hareketinin özünde uluslararası olduğu ve hareketin ulusal gerekleri ile uluslararası gerekleri arasında uzlaşmaz çelişkiler olamayacağı ilkesinden kalkarak, ulusal gerek ve politikaların enternasyonalist bir çerçeve içinde değerlendirilmesini vazgeçilmez diğer bir koşul sayar; işçi, emekçi kitlelerin enternasyonalist bir anlayışla eğitilip bilinçlendirilmesi zorunluluğuna inanır;

— Proleter enternasyonalizminin, tüm kapitalist ve sosyalist ülkelerin işçi sınıfı partilerinin evrensel bilimsel sosyalizm ilkelerine bağlılığını ve bu teorinin ilkeleri etrafında birliğini zorunlu kıldığını; emperyalizm aşamasındaki kapitalizme karşı mücadelede aralarında dayanışmayı ve eylem birliğini kapsadığı görüşünü teyid eder.

— Dünya sosyalist sisteminin dünya devrimci sürecinin gelişmesinde ve başarılarındaki belirleyici rolünü gözönüne alarak, dünya üzerinde varolan sosyaliz-

min mevzilerini ve kazanımlarını korumanın ve savunmanın, her işçi sınıfı partisinin günümüzde de önde gelen bir görevi olduğunu vurgular.

— Proleter enternasyonalizminin, aynı zamanda, emperyalizme karşı ulusal kurtuluş ve özgürlük mücadelesi veren halklarla dayanışma içinde olmayı gerektirdiği görüşünü teyid eder.

3- İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi, dünyada ve Türkiye'de karşı-devrimci niteliği bütün açıklığıyla ortaya çıkmış olan ve özellikle günümüz koşullarında faşist tertip ve planların yardağılığından başka işlev görmeyen maocu ve bireysel terörist akımlar başta olmak üzere; goşizme, işçi sınıfı hareketinin burjuvazinin şu ya da bu kesimlerinin yedeğine takılmasını öngören sağ oportünizme, bilimsel sosyalizmden her türlü sapmaya, en kabasından en incinesine kadar antikomünizme ve antlsöyetizmin her çeşidine ve burjuvazinin işçi sınıfı hareketini etki altına almaya yönelik tüm çabalarına karşı uyanık bulunmanın yaşamsal önemini bilincindedir ve bunlara karşı ideolojik ve politik mücadeleyi kararlılıkla sürdürme azmini teyid eder.

4- Politik demokratikleşme sürecini geliştirmeyi öncel görev olarak belirtmiş ve ırkçı, şoven milliyetçiliğe ve baskılara, kırımılara sürekli karşı çıkmış olan Türkiye İşçi Partisi;

— Politik demokratikleşme sorununun, baskı ve kısıtlamaların daha ağır olduğu, etnik ayrıma dayanan eşitsizliğin sürdürüldüğü, son zamanlarda kışkırtma ve tertiplerin yoğunlaştırıldığı Doğu ve Güneydoğu bölgeleri için, daha da ivedi bir sorun olduğu görüşündedir.

— Doğu ve Güneydoğu bölgelerini bir sömürge olmadığını, bu bölgenin özgün çelişki ve sorunlarını, Türkiye'nin bütününe çelişki ve sorunlarıyla birlikte, ancak işçi sınıfı iktidarında, sosyalist düzende tam ve nihai olarak çözümleneceğine olan inancını belirtir.

— Egemen sınıfların bölgesel ve etnik ayrımlar gözetmeksizin ülke çapında bütünleşmiş olmaları karşısında işçi ve emekçi sınıfların mücadele ve örgütsel birliğini korumanın ve geliştirmenin temel koşul olduğunu, bu birliği ve hareketin teklifiğini esas almayan görüş ve davranışların hem bölge, hem de ülke emekçileri açısından, baskı ve terörden, faşizan uygulamalara olanak verirken, maceracılığa sürüklenmek ve emperyalizmin oyununa gelmekten başka bir sonuç vermeyeceğini önemle vurgular.

— Öznel niyetleri ne olursa olsun emperyalizmin ve burjuvazinin çıkar ve planlarına olanak ve gereke sağlanmaktan öteye gitmeyen görüş ve hareketlere karşı mücadele verirken, bilimsel sosyalizmin ilkelerinden ödün verilmeksizin birlik ve bütünlüğün zora dayanarak de-

Büyük Kongre

boyutlara ulaştırılması yolunda II No'lu karar çerçevesinde yürütülen çalışmaların yoğunlaştırılması için bütün yönetim kurullarını, çalışma ekiplerini ve bütün üyelerini görevli kılar.

11- Parti örgütünün bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerinde kitleselleşmesi sürecinin hızlandırılarak sürdürülmesinin önemine bir kez daha dikkati çeken Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi,

— İşçi sınıfı partilerinin niteliğinin ve nitel ağırlığının birincil önem taşıdığına bilincinde olarak derinlemesine örgütlenmeyi, çalışma ekiplerine dayanan örgüt yapısını sürekli geliştirmeyi, tüm Parti faaliyetlerinin çalışma ekiplerine dayandırılmasını sağlamayı, ekiplerin ve kadroların ideolojik düzeyini yükseltmeyi, onları politik dövüşkenliğini artırmayı, Parti örgütlenmesinde temel ve değişmez hedef gördüğünü;

— Bununla birlikte, belli bir nicel güç dayanmayan nitel ağırlık mücadelesinde sonuç almada yeterince etkin olamayacağı gözönünde tutarak, Parti örgütlenmesini her il ve ilçe, her yerleşme ve işyeri birimine kadar genişletmeyi ve üye sayısını hızla arttırmaya devam etmeyi Parti örgütlenmesinin güncel ve kalıcı hedefi kabul ettiğini belirtir ve bu yönde yoğun çaba gösterilmesi yolunda bütün yönetim kurullarını ve özellikle çalışma ekiplerini görevlendirir.

12- İşçi sınıfımız uzun bir tarihi olan ve 1960'tan sonra hız ve ağırlık ka-

zanan Türkiye sosyalist hareketin yürütücüsü Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi,

— Parti örgütünün bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi temeli üzerindeki kitleselleşmesinin hızlandırılmasının, aynı zamanda, Partinin sol içindeki belirleyici ağırlığını da artırmanın başlıca koşulu olduğunu belirtir ve işçi sınıfının geçmişten süzülüp gelen politik hareketini toparlayarak daha da güçlendirilmesi ve hızlandırılması yolunda kararlı, bilinçli, titiz bir çalışma yürütmekle bütün Parti örgütlerini görevli kılar.

13- İşçi sınıfımız bilimsel sosyalist partisi olmanın onur ve sorumluluğunu taşıyan Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi,

— İşçi sınıfımız tarihsel görevini yerine getirmesine, Parti hareketinin ideolojik ağırlığı ve tutarlılığını korumanın, Parti örgütü ve birliğini devamlı güçlü tutmanın ve bunu geliştirmenin yaşamsal önemine tekrar dikkati çeker.

— Parti hareketinin bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi temelinden kaydırılması sonucunu verecek nitelikte her türlü sapkın eğilimin Parti içine sokularak yeşertilmesine, demokratik merkezîyetçiliğe yöneltilen saldırılara, hizipleşme girişimlerine karşı ödünsüz mücadele edilmesini işçi sınıfımızın ve sosyalizmin yüksek çıkarlarının korunmasının bir gereği olarak kabul eder ve Merkez Yönetim Kurulu'nun ve tüm örgüt birimlerinin Parti içinde uç veren

antikomünist ve antisovyet hizbe karşı yürüttüğü kararlı mücadeleyi onaylar ve takdirle karşılar.

14- Kitlesel demokratik hareketlerin geliştirilip güçlendirilmesinin faizme ve emperyalizme karşı mücadelede olduğu kadar sosyalizm mücadelesinde de özel bir önem taşıdığına bilincinde olan Türkiye İşçi Partisi;

— Büyük sermayenin, özellikle büyük tüccarların ve büyük toprak sahiplerinin sömürsü altında olan, işçi sınıfımızın, doğal müttefiki yoksul köylülerin ve kapitalist pazar içinde dolaylı bir sömürü altında bulunan, büyük sermayenin ekonomik baskısını üzerinde hisseden diğer emeçli köylülerin demokratik hareketinin geliştirilmesi, varolan kooperatiflerde yoksul ve orta köylülerin etkinliklerini artırılması, örgütsüz kesimlerin örgütlenmesinde yolunda yürütülen çalışmaların yoğunlaştırılmasının ve Parti örgüt birimlerine ve üyelerine düşen öncülük görevinin önemine dikkati çeker.

İşçi sınıfı partisine selam

TİP'in 2. Büyük Kongresi, gerek yurt içinde, gerekse yurt dışında büyük bir ilgi ve yankı uyandırdı. Bu, kongreye gönderilen beşyüzlü aşkın kutlama ve başarı mesajlarında kendini gösteriyordu.

Cumhuriyet Senatosu Başkanı Sırrı Atalay, Başbakan Bülent Ecevit, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Orhan Eyüboğlu, Milli Eğitim Bakanı Necdet Uğur, Turizm ve Tanıtma Bakanı Alev Coşkun, Milli Birlik Grubu Başkanı Fahri Özdelek ve CHP milletvekillerinden Mustafa Gazalıcı, Ertuğrul Günay, Altan Tuna, Temel Ateş, Adil Ali Ciner, Oğuz Yazıcıoğlu, Burhan Garip Şavlı ve Ferhat Aslantaş, kongreye gönderdikleri mesajlarla başarı dileklerini ilettiler. Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanı Deniz Bağkal da, kongre ertesinde Behice Boran'ı TİP Genel Başkanlığına yeniden seçilişi dolayısıyla kutlayanlar arasındaydı.

TİP 2. Büyük Kongresi'ne yurt dışından da çok sayıda mesaj gönderildi. Bulgaristan Komünist Partisi Merkez Komitesi tarafından gönderilen mesajda, "Kongre delegelerine, TİP üyelerine ve Türkiye Cumhuriyeti'nin bütün emekçilerine candan başarılı çalışma dileği" belirtildikten sonra şöyle deniyordu:

"Son yıllarda Bulgaristan Halk Cumhuriyeti ile Türkiye Cumhuriyeti arasındaki ilişkiler, iki ülkenin sosyo-ekonomik düzen farklılığına rağmen, başarılı bir şekilde ve ileriyeye doğru gelişmektedir. Balkanlar'da dostluk ilişkilerinin sağlanması ile barış içinde yanyana yaşama arzusu; Helsinki Nihai Belgesi'nin yerine getirilmesinin gereği; bu gelişmenin sağlanabilmesi için teşkil etmektedir.

"İnanıyoruz ki Türkiye İşçi Partisi'nin Kongre Kararları, Türkiye işçi sınıfının sömürüye, gericiğe, emperyalizme karşı mücadelesinde detant sürecine geri dönmüş bir mahiyet vermekte; Balkanlar'da, Avrupa'da dünyada güvenliğinin ve barışın gittikçe kuvvetlenmesinde bütün demokratik ve barışçı güçlerin ortak mücadelesine katkıda bulunacaktır."

BKP MK'nin mesajı daha sonra şöyle devam ediyordu:

"Komşu ve dost Türkiye'de bütün marksist-leninist ve demokratik güçlerin sıkı ve sürekli işbirliğini sağlanması yoluyla halk kitlelerinin demokrasi ve sosyal ılerciye mücadelesinde yeni ve büyük başarılar elde edilebileceğinden hiç şüphe etmiyoruz.

"Yaşam ve kuvvetlenin dünya sosyalist

— Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin önemli bir gücü olan gençliğin dağılmış içinde bulunma durumunun genel olarak sürmesine rağmen, bu dağılmış ortadan kaldırılması yolunda Partililerin öncülüğünde başarılı örgütsel adımlar atıldığını tespit ederek; bu adımların geliştirilmesi ve örgütsel hareketin daha da kitleselleşmesi yolunda çaba göstermekle örgüt birimlerini ve Partilileri görevli kılar.

— Partide devamlı yükselen kadın üye oranının daha da artırılmasının gereğine tekrar dikkati çeker ve bunun, aynı zamanda, ilerici, demokratik kadın hareketinin etkinliğe kavuşturulmasının da başlıca koşulu olduğunu belirtir ve bütün örgüt birimlerini yürüttükleri çalışmaların hızlandırılmakla görevlendirir.

İşçi sınıfımızın bilimsel sosyalist partisi olan Türkiye İşçi Partisi'nin 2. Büyük Kongresi bütün yönetim kurullarına, bütün çalışma ekiplerine, sosyalizm mücadelesinin bilinçli, kararlı militanları olan bütün üye ve aday üyelerine sesleniyor:

DAHA GÜÇLÜ ÖRGÜT, DAHA ETKİN EYLEM, SOSYALİZM MÜCADELESİNDE YENİ MEVZİLER KAZANMAK İÇİN İLERİ

ve işçi hareketinin, bütün devrimci güçlerin birliği ve beraberliği!

"Yaşamın dünyaya barışı!
"Yaşamın marksizm-leninizm ve proleter enternasyonalizmi!"

Bulgaristan Sendikalar Birliği Yürütme Kurulu da TİP 2. Büyük Kongresi'ne gönderdiği mesajda, "Kongre delegelerini ve TİP'in bütün üyelerini Bulgaristan Halk Cumhuriyeti'nin emekçileri adına candan ve kardeşçe selamladıktan ve Kongreye başarılı çalışmalar diledikten" sonra şöyle devam ediyordu:

"Eminiz ki Kongrenizin alacağı kararlar Türkiye Cumhuriyeti emekçilerinin sömürüye, emperyalizme, gericiğe karşı mücadelesinde ve barışı, demokrasiyi, sosyal gelişimi sağlamakta yeni ve büyük bir katkı olacaktır."

Asya ve Afrika Ülkeleri Sovyet Dayanışma Komitesi Başkanlığı da TİP 2. Büyük Kongresine gönderdiği bir mesajla Kongreye başarı dilerler ve şöyle diyordu:

"Partimizin Genel Kurulu dolayısıyla Sovyet Topuluğu adına, Asya ve Afrika ülkeleriyle Sovyet Dayanışma Komitesi olarak sizleri ve bu vesileyle de Türkiye'nin tüm demokratik güçlerini ülkemizin bağımsızlığının pekiştirilmesi, demokrasi ve toplumsal ılerce yolundaki mücadelesinde başarılar dilediğiyle selamlarız.

"Sovyet halkı, Türk emekçilerinin kendi halkının parlık istikbalı, detantın derinleşmesi, dünya barışının sağlanması için, silahsızlanma yarışına karşı verdikleri mücadeleyi dayanışma duygularıyla izlemektedir.

"Barış ve toplumsal ılerce davasının tüm destekleyicilerinin, bu mücadeleye ve Sovyetler Birliği ile Türkiye arasındaki kendi halkları yararına olan iyi komşuluk ilişkilerinin gelişmesine ve sağlanmasına yeni katkılarda bulunacağından eminiz."

Ote yandan DİSK'e bağlı sendikalar ve şubeleri, Türk-İş'e bağlı bazı sendikalar, yurt içinden ve dışından işçi temsilcileri ve işçi grupları, TOB-DER Genel Merkezi ve şubeleri, TMMOB ve bağlı oda genel merkez ve şubeleri, TÜTED Genel Merkezi ve şubeleri, TUS-DER Genel Merkezi ve şubeleri, TOM-DER şubeleri, Genç Öncü Genel Merkezi ve şubeleriyle gençlik ve kültür dernekleri, İşçi Kültür Derneği Genel Merkezi ve şubeleri, TİP'in şehit üyelerinin aileleri, çok sayıda öğretim üyesi, yazar, gazeteci, sanatçı ve kuruluşları, TİP 2. Büyük Kongresi'ne başarı dileklerini mesajlarla ilettiler. Uluslararası Demokratik Hukukçular Örgütü ve İnan Demokratik Öğrenci Örgütü de Kongreye başarı dileklerini iletenler arasındaydı.

Demokratik merkezîyetçiliğin şaşmaz yolunda

Türkiye İşçi Partisi'nin İkinci Büyük Kongresi, 24-25-26 Şubat tarihlerinde İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayı'nda toplandı.

Açılışından kapanışına kadar binlerce Partilinin ve Parti yandaşının coşku ve heyecanı içinde geçen Kongre, Türkiye işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin, Türkiye İşçi Partisi'nin ulaştığı gelişme düzeyinin kutlanmasını da amaçlıyordu.

36 il ve 233 ilçeden gelen 106 seçilmiş ve 28 doğal delegenin ezici çoğunluğuyla toplanan Kongre, Genel Sekreter Nihat Sargın tarafından açıldı. Bağımsızlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesi şehitlerinin anısına yapılan saygı duruşundan sonra, Giresun İl Başkanı Şansal Dikmen başkanlığındaki Başkanlık Divanı, kongrenin oybirliğiyle seçilerek görevine başladı.

TİP Merkez Yönetim Kurulu'nun kongreye sunulmak üzere hazırladığı rapor Genel Başkan Behice Boran ve Genel Sekreter Nihat Sargın tarafından sunuldu. Sürekli sloganlarla karşılanan MYK raporunun sunulmasından sonra raporun görüşülmesi, kongrenin ikinci gününün sonuna kadar sürdü. Rapor üzerine eleştirileri, MYK adına Nihat Sargın, kongrenin üçüncü gününün açılışıyla birlikte yanıtladı.

Bütçe ve Hesapları İnceleme Komisyonu raporunun onaylanması ve MYK'nın alınmamasından sonra, tüm kongre delegeleri ve dinleyiciler, mücadele şehitlerinin anısına kongre salonuna dikilen meşalenin yanında nöbete duran Merkez Yönetim Kurulu üyeleri ile birlikte bir kere daha saygı duruşunda bulundu.

TİP 2. Büyük Kongresi, daha sonra, bütün parti üyelerinin çalışma ekiplerinde görevlendirilmesini düzenleyen bir komisyon raporunu da oybirliğiyle kabul ederek kararları arasına geçirdi. İkinci Büyük Kongre kararları da, yine ilgili komisyon raporu üzerine delegelerin de önerileriyle, yine oybirliğiyle ve coşkun tezahüratla benimsendi.

Kongrenin son gündem maddesi, Merkez Organlarının seçimine ilişkin idi. Seçimler sonucunda oybirliğiyle oluşan yeni Merkez Yönetim Kurulu şu üyelerden oluşuyordu:

Behice Boran, Nihat Sargın, Yalçın Cerit, Can Açıkgöz, Yavuz Unal, Gündüz Mutluay, Osman Sakalaz, Peyami Arırcı, Vedat Baranoğlu, Dinçer Doğu, Çetin Gözkaçı, Özcan Keşec, Zeki Kılıç, Neşet Kocabıyıközü, Selim Mahmutoğlu, Nurdan Orpen, Nurettin Özvarış, Vedat Pekel, Alp Selek, Orhan Silier, İbrahim Sönmez.

Merkez Disiplin Kurulu'na seçülen üyeler ise, Nermiş Akın, Hasan Bedri Doğanay, Kemalettin Koyas, Erşen Sansal, Cemal Hakkı Selek, Hanefi Vatansev'er, Bekir Yenigün idi.

TİP 2. Büyük Kongresi, Genel Başkan Boran'ın kapatış konuşmasıyla tamamlandı. TİP Merkez Yönetim Kurulu 27 Şubat günü toplanarak Genel Başkanlığı Behice Boran'ı, Genel Sekreterliği Nihat Sargın'ı, Genel Saymanlığı Yalçın Cerit'i, Merkez Örgüt Bürosu Sekreterliğine Can Açıkgöz'ü, Merkez Eğitim, Bilim ve Araştırma Bürosu Sekreterliğine Yavuz Unal'ı, Merkez Haberalma, Basın ve Propaganda Bürosu Sekreterliğine Gündüz Mutluay'ı, Merkez Kitle Örgütleri Bürosu Sekreterliğine Osman Sakalaz'ı seçerek Başkanlık Kurulu'nu oluşturdu.

Hacettepe'de çalışma koşulları ve aile hekimliği

DENİZ İPEK

Hacettepe ile ilgili bir önceki yazımızda* Hacettepe Üniversitesi ve yan kuruluşlarının Türkiye'deki sağlık kapitalizmi alanında etkin bir bütün oluşturmalarına değinmiştik. Hacettepe Üniversitesi'nin yalnızca ekonomik bir merkez olmakla kalmadığı, aynı zamanda ideolojik yönden de burjuvazinin çıkarlarını savunan bir odak olduğu üzerinde durmuştuk. Bu yazıda önce Hacettepe'nin sağlık alanında artıkdğer biriktirmesinin en önemli yöntemlerinden birisi olan çalışma koşullarından sözedeceğiz. Daha sonra egemen sınıfların sağlık politikasında yeni önerileri olan "aile hekimliği" uygulamamızı söz konusu edeceğiz.

Hacettepe'de Çalışma Koşulları

Hacettepe Hastaneleri, sağlık alanındaki tekelleşme ve özelleşme eğilimlerinin tipik örneklerinden birisi. Kapitalist toplumdaki işletmelerin gittikçe daha büyük ölçeklere ulaştığını, işletmelerde çalışanların sayılarının arttığını, çalışanların yaptıkları işe yabancılaşmalarını biliyoruz. Hacettepe'de bu gelişim, hekimlerin ücretli çalışanlar haline gelmeleri süreciyle birlikte gözleniyor.

Artık değeri arttırmanın iki yolu vardır: ya elemanı daha çok çalıştıracak, ondan daha çok hizmet alacağız; ya da çalışan kişiye verdiğimiz ücreti en azda tutacak, gerçek ücretlerin gittikçe azalmasına yolaçacak, yemek gibi ek sosyal hakları daha ucuza maledeceğiz. Hacettepe'de her iki yolun da yıldan yıla daha becerikli şekilde uygulanmaya çalışıldığını görüyoruz.

Böylece Hacettepe'nin önemli bir özelliği, nitelikli, yüksek öğrenim görmüş elemanları da çok ucuza çalıştırabilmesi oluyor. Özelliği hastanede çalışan hekimler ve öteki sağlık çalışanlarının iş koşullarının ağırlığı kolayca gözlemlenebiliyor. Hacettepe'nin hekim ve hemşire gereksinimi büyük ölçüde kendi eğitim kurumlarından sağlanıyor. Tıp Fakültesinin eğitimi büyük ölçüde uzmanlaşmaya yönelik olduğu için, yeni okul bitiren hekimlerin çabaları bir asistanlığa girebilmekte yoğunlaşıyor. Yine eğitim boyunca Hacettepe'nin "büyükülüğü"nü, "en iyi üniversite" olduğunu dinlemiş oldukları için bütün mezunların en büyük dileği Hacettepe Üniversitesi'nde asistan kalmak oluyor.

Sağlık hizmeti
birmeta olmaktan
çıkarmış

Bu ortamda bölüm yöneticileri alacakları asistanlar için kolaylıkla bir çok ön koşul ileri sürüyorlar. Haklarını savunmak şöyle dursun, daha ne hakları olduğunu bilmeyen genç hekimler, çok ağır koşullarda çalıştırılıyorlar. Bir çok bölümde yeni asistanlar bir yıl boyunca günün bir nöbet tutuyorlar. Böylelikle 657 sayılı Devlet Memurları Yasası'nda kırk saat olarak öngörülen çalışma süresi yüz yirmi saate dek çıkıyor. Bir asistan işini akşamıza o iş arkadaşına kalacağından, bütün asistanlar birbirlerini kontrol ediyorlar. Asistanlık dönemi geçici olduğundan bir çok hekimin bu koşullara tepkisi söylenilerden öteye gitmiyor.

Hacettepe çalışma düzeninin dikkati çeken bir yönü de öğrencilerin çalıştırılması. Bunun en belirgin örnekleri olarak, hemşirelik öğrencileri ile intörn adı verilen tıp fakültesi son sınıf öğrencileri gösterilebilir.

Intörnlere, çalışma süreleri boyunca, yani on ay süresince bir çok bölümde asistanlarla aynı işleri yapıyorlar. Bir çok yerde gün aşırı nöbete kalıyorlar. Bunlara karşılık kendilerine üniversite bütçesinden "intörnlük yapan öğrencilere yardım" başlığı altında ayrılan paradan ayda 597,5 lira veriliyor. Bir de "Hacettepe gibi bir büyük tıp merkezinde çalışmak için başka ülkede olsa işt para vermeniz gerekirdi" denilerek bu gömürü hakkı gösterilmeye çalışılıyor. Intörnlere hiç bir özel eğitim programı uygulanmadığı, bir takım gündelik işlerin yaptırıldığına da eklemek gerek.

Bu düzenin sağlık hizmetleri

İçinde yaşadığımız kapitalist düzenin kendine özgü bir sağlık hizmeti anlayışı var. Bu anlayışa göre, insan sağlığı alınıp satılan bir ticari mal olarak değerlendiriliyor. Böylece ulaşılmak istenen amaç da bireylerin sağlıklı olmasın değil, sağlık alanında daha fazla kâr edilmesi, sağlık ticaretinde daha fazla sermaye birikiminin sağlanması oluyor. Bütün bunları gerçekleştirebilmek

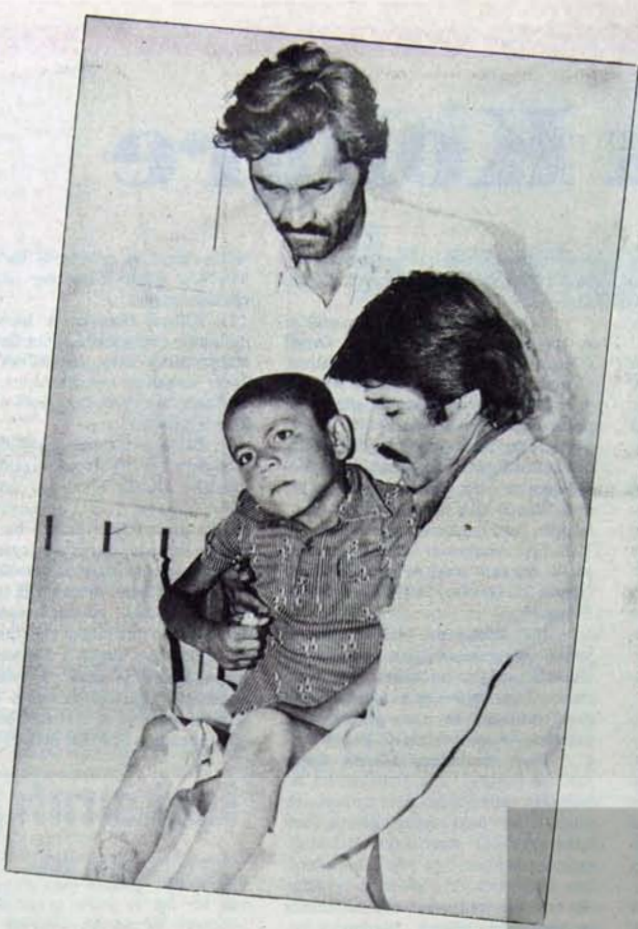
in burjuvazinin sağlık hizmetlerinden beklediği bir takım özellikleri şöyle özetlemek mümkün:

1) Sağlık hizmetleri halka parayla satılmalı, böylece o alanda kâr ve sermaye birikimi sağlanmalıdır. Hacettepe de yıllardır hizmetlerini çok yüksek fiyatlarla satmaktadır. Ama, "orada çok iyi hizmet veriyorlar" görüntüsünün sağlanmasıyla bu yüksek fiyatlar hakkı gösterilmeye çalışılmaktadır.

2) Burjuvazi için, hekimler daha çok uzmanlaşmalıdır. Böylece sağlık alanında tüketim artacak, sağlık harcamaları yükselcektir. Hekimler büyük kentlerde birikimlidirler. Çünkü parayla sunulan, sağlık hizmetinin karşılığını ancak şehirli ödeyebilir. Kural böyleye hizmet gidip gitmemesi burjuvaziye ilgilidir. Hacettepe'deki uygulamalar da bu düşüncelere uygundur.

3) Burjuvazi, sağlık hizmeti denildiği zaman hastalanın sağlığını tedavisini düşünür. Bütün maddi kaymaklarını pahalı tedavi yöntemleri için harcar. İnsanları hastalanmadan korumanın daha önemli olduğunu görmekten gelir. Koruyucu sağlık hizmetleri egemen sınıflar için önemli değildir, çünkü kâr getirmezler. Hacettepe Hastanesi de yıllardır açık kalp ameliyatlarını, böbrek değiştirmeleri; renkli baskınımızın da fedakar katkılarını "büyük sağlık hizmeti", "toplum yararına bilimsel gelişmeler" olarak duyurmaya çalışmıştır. Bu yanlış anlayışa karşı, koruyucu sağlık hizmetlerinin, aşılar, beslenme ... gibi koşulların taşıdığı önem vurgulanmalıdır.

Sağlık alanındaki özlemlerin derleyip toparlayan burjuvazi, "genel sağlık sigortası" adı model ortaya sürmüştü. Bir kaç yıl önce kamuoyunda tartışılan bu öneriyi destekleyenler başında, aralarında Hacettepe'li öğretim üyelerinin de bulunduğu Uzman Hekimler Derneği geliyor. Ancak demokratik güçlerin tepkisi, bu önerinin "şimdilik" kaydıyla geriye alınmasını sağlamıştı. Ama bu özele, şimdiki hüküme-

sin de gündemimde, adı değişmiş olarak durmaktadır. Sağlık Bakanlığı, sağlık hizmetleri için halktan para toplamak yolunda bir yasa tasarı hazırladığını açıklamıştır. Böylece, devletin temel görevlerinden biri olan sağlık hizmeti için, elbette yine emekçilerin kaynağından kesilebilen gelirlerinden biraz daha kesinti yapılacaktır.

Yeni bir kılıf: Aile hekimliği

Kuruluşundan beri Hacettepe'nin "halka hizmet ettiği" görüntüsünün sürdürüldüğü dikkati çekiyor. Bu hizmetin yalnız görüntüde olması için de çeşitli yöntemler uygulanıyor.

Ankara'da bir tıp fakültesi varken ikincisini açmak isteyenlerin gereksinimi Doğramacı'nın İmet İnönü'ye şöyle açıkladığı söyleniyor: "Bizim açacağımız fakülte ekisinden farklı olacak. Çünkü biz toplum hekimliği bölümü kuracağız. Yeni fakülte halka hizmeti sunacak." Böylece Hacettepe kuruldu, gelişti. Toplum hekimliği bölümünün sosyalleştirme modeline göre hizmet götürdüğü Etimesgut bölgesinde çalışmaya başladı. Ancak aradan bir kaç yıl geçtikten sonra stajyerlerin gereksinimleri için bu bölgedeki köylere gönderilen malzemeler azaldı. Etimesgut Hastanesi'nden, daha büyük bir hastaneye gitmesi gerektiği için Hacettepe'ye gönderilen hastalardan ücret alınmaya başlandı. Hacettepe'li patronlar, toplum hekimliği bölümünün yalnızca adına gereksinim duyuyorlardı. Toplum hekimliği bölümünün sosyalleştirme kendi bölgesinde başarıyla uygulanması, bütün Türkiye için de geçerli bir seçenek olarak önermesi egemen sınıflar rahatlatmaya başlamıştı. Artık üniversite içinden başka sağlık politikası amaçları ortaya atma zamanı gelmişti.

Bu uzun süreli planın ilk bölümü, "Yozgat projesi" adı altında sahneye kondu. Yıllardır az görülen hastalıklarla uğraşan pediatrist bölümünün bazı öğretim üyeleri, birdenbire "halkımıza

hizmet sunmak için" olsa gerek, uluslararası örgütlerin paraca desteklediği bir sağlık örgütlenmesi projesini ele almışlardı. Bu projeyi "yürüten" dört öğretim üyesi Yozgat ilini ancak Ankara'daki bir haritadan inceliyorlar, her ay bir kaç intörn ve asistanı Yozgat köylerinde hasta bakmaya gönderiyorlardı. Toplam nüfusu yarım milyon olan bir il'e, bir düzinenin altında hekim göndererek sağlık sorunlarını çözmeye çalışanların önce dört işlemi öğrenmeleri ve o ilin kaç hekime gereksinimi olduğunu hesaplayabilmeleri gerekiyordu. Bir kaç yıllık bir çabadan sonra ortaya bilimsel değeri olan veriler çıkmadı ama, bir kaç pediatri profesörü bir yandan uluslararası kuruluşlardan ek gelir sağladılar, öte yandan halka hizmet eden kişiler olarak tanındılar.

Planın ikinci kısmı pediatrist bölümü içinde bir görev değişimi ile gerçekleştirildi. Yozgat projesinin kahramanları, pediatri bölümüne yönetici oldular.

Planın üçüncü bölümü, Amerikan sağlık sisteminden alınan bir kavram olan "aile hekimliği" nin yeni bir uzmanlık dalı olarak gündeme getirilmesi idi. Bu öneriyle Türkiye'nin sağlık sorunlarına tıp fakültelerinde kurulacak bu yeni uzmanlık dalı ile çözüm getirileceği savunuluyordu. Hekimler tıp öğreniminden sonra iki ya da üç yıllık bir asistanlık dönemi geçirecekler, böylece aile hekimliği uzmanı olacaklardı. Aile hekimliği, bireyi tek başına ele almayacak, ailesiyle birlikte düşüncecek ve uygulamada genel pratiyenlik yapacak, Türkiye'nin pratiyen hekim gereksinimini karşılayacaklardı. Doğramacı, "Türkiye'de pratiyen hekime gereksinim olduğu, oysa hekimlerin hep uzmanlaşmaya yönelindikleri" gerçeğini söyledikten sonra buna kendi yanlış yorumlarını katıyordu: "Çünkü Türkiye'de pratiyen hekimin prestiji yoktur. Tıp fakültesinin eğitimini de uzmanlaşmayı azaltıcı yönde değiştirmek olanaklıdır. O halde öyle bir uzmanlık kurulumu ki, pratiyen hekim gereksinimini ortadan kaldırsın." Oysa, uzmanlaşma eğilimini yeni bir UZMANLIK DALI ile çözümlenmeye kalkmak olsa olsa düğümü biraz daha karıştırırlar, üstelik, bu yeni uzmanlığı alan hekimler kural bölgelere hiç gitmek istemeyecekler ve büyük kentlerdeki hekim yığılımı daha da arttıracaklar.

Ancak aile hekimliğinin şimdiki açıkça belirlenmesi ve dikkate tartışılardan uzak tutulan bir yönü daha vardır ki, belki de sağlıkta sermaye için bu yön en önemli zelliğidir. Aile hekimliğinin sunacağı sağlık hizmetinin bedelini kim ödeyecektir?

Aile hekimliği haktan ücret alma işleminin organize biçimi olacaktır. Anlaşıldığına göre, üniversitenin bakımı için isteyen ailelerin abone olabileceği söylenecek, tabii bu fırsatın ancak ayda belli bir ücreti ödeyebilenler yararlanabilecektir. Bu aboneler ancak tedavi edici hizmet, yani muayene hizmeti verilecek, bu işleri devlet maaşıyla çalışan asistanlar yapacaklardır. Sonuçta henüz herkese uygulanamayan genel sağlık sigortası, küçük bir kesime "özel sağlık sigortası" olarak uygulanacaktır.

Bütün bu planın gerçekleştirilmedi, henüz tartışılmakta olan Tıp Uzmanlık Tüzüğü'nün içine aile hekimliğinin de yeni bir uzmanlık dalı olarak sokulabileceğine bağlıdır. Bu nedenle demokratik kuruluşlar bu noktada duyarlı olmalı, yeni tüzüğü aile hekimliğinin girmemesi için uğraşmalıdır.

(* Burjuvazinin Bir Kalesi: Hacettepe "Holding", Yürüyüş, sayı 190.

İLERLİYORUZ

Üzgünlük sefini izleyin. Yol bizindir
Ne karakol var ne Fransız tabyaları:
Sömürgeci kirli kurdul
Kızıl Nehir utkulu dalgalarını fırlatır
gök yüzdüme
Han ol'yl yeniden alacak mıyız? Haydi
atlayın böyleyse sandalına
İşte böyle geçmiş dokuz yıl!
Durmakızın üç bin kavga günü
Dizim hep sağtamdır, bacakların kaskatı
Başımın üstünde, aydınlık ağustos ayında
Bir güneş görkemli maviliği
Bir bulut geçiyor aere serpe
Ah! Ne büyük bir gün:
Bulutlar bizdir, aydınlık göz bizdir,
Vatanımız Vietnam, Demokratik
Cumhuriyetimiz

Dağın kaçtı, dağıldı dört bir yana
İşte geliyor gün güneşi, utkulu ağustos ayı
Başkentin yolunda, Amca bizi gözleyor
Ak saçların çevresinde kırmızı bayraklar!

Anacığın sil gözünün yaşını!
Dağın kaçtı
Yeniden bitecek köyün bambuları!
Bahçemizi muzları yeniden yeşerecek
Ühdelerimiz geri dönecek
Teperiklere kumallara
Yüküm öncesinin on katı.
Vadi türbânını söyleyecek.
Kardeşlerim daha okula gitmediniz mi?
Siz yeni derdikler yapacağız
Atışın ve yangından uzak
Aydınlık tepelerde duyulacak şartlılarızla
oyunlarımız
Bir kuş sürüsü gibi köyün çevresinde

Kim gidiyor Güney Vietnam'a
Mekong'un kollarına doğru
Kim gidiyor HO-CHI-MINH'in kentine
Karamaz altın hurfieriyle şaşın adı

Evet öyle savaşın ateşi içinde büyüdük
Ve bir ettik parçalanmış umudu
Kahraman bir ulusun çalçak ayakları
Kırden çamurdan kurtulan ayaklar
Yürüdü devrimin aydınlığına doğru
Ba-To'nun, Cao-Lang'ın, Hoc-Mo'nun
ayakları
Dien Bien'de titrettiler toprağı
Zamanın kara çamurundan
Kalkan ayaklar

Veryüzü Beylerinin alınlarıma vurdu!
İlerliyoruz, ilerliyoruz, ilerliyoruz
Bronz gibi katı, çelik gibi sağlam
Binlerce,
Askrimiz ilerliyor, ilerliyor
Tumaklar gibi uzun, dağıtıcı yüksek
İstemiziz ilerliyor, ilerliyor
Çin denizi gibi uçmaz bucağımız

İlerliyoruz. Hiç bir şey bölemez Vatanımız
Gama Dill'nden Çin Eşiğine kadar tek
bekşisidir

Başımız üstünde aynı gök
Kuzeyden Güneye, bir tek deniz
Yürüğümsiz titreyor -sınız yok enlem yok-
Amcaımız Ho için aynı sevgi
Aynı Başkent için aynı tutku
Tek bir Vietnam için aynı umut!

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi: "VIETNAM HALKINA DAYANIŞMA DUYGULARIYLA"

Türkiye İşçi Partisi İkinci Büyük Kongresi'nin ilk gününde, eski Merkez Yönetim Kurulu üyelerinin insizalarıyla verilen bir önerge üzerine, Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesi'ne iletilmek üzere bir dayanışma mesajı kabul edildi.

TIP 2. Büyük Kongresi delegelerinin oybirliğiyle ve izleyicilerin coşkun tezahüratıyla kabul edilen kararla gönderilen mesajda, Kongre'nin, yarım yüzyük aşkın bir mücadele sonucunda Japon, Fransız ve Amerikan emperyalistlerini bozguna uğratarak ülkesinden kovan kahraman Vietnam halkına karşı girişilen Çin saldırısını nefretle kınadığı bildiriliyordu.

Mesajda Çin saldırısının, en az öncekiler kadar alçakça ve hukuk dışı olduğu ve emperyalist güçlerle anlaşarak girişildiği belirtildikten sonra, bu saldırının yalnız Vietnam topraklarına değil, ve ilerici güçlerine yöneldiği vurgulanıyordu.

TIP 2. Büyük Kongresi tarafından Vietnam Komünist Partisi Merkez Komitesine gönderilen mesaj, daha sonra, maoculuğun, birine düşürme taktiğine yardımcı rolünün, artık açık ve aktif bir işbirlikçilik karakteri kazandığı belirtiliyordu.

Türkiye işçi sınıfının ve halkının, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti'ni hedef alan Çin saldırısını nefretle karşılayarak, Vietnam halkına ve işçi sınıfına dayanışma duygularını ilettiği belirtilen mesaj, bu saldırının da daha öncekilerle aynı ahbete uğrayacağına olan kesin inancı dile getirerek son buluyordu.

Pekin'in yaydığı savaş ateşi kendisini yakabilir

Sovyetler Birliği Dışişleri Bakanı, SBKP MK Politbüro üyesi Andrei Gromiko, 26 Şubat günü Byelorusya Cumhuriyeti Başkenti Minsk'de SSCB dış politikası üzerine bir konuşma yaptı. Andrei Gromiko, konuşmasında Peki'nin Vietnam'a saldırısı üzerinde de durarak şunları söyledi:

"Birleşmiş Sosyalist Vietnam Güneydoğu Asya'da sosyalizmin önemli bir kalesi haline gelmiştir. Bu saldırıyı, kafalarında hegemonyacılık ve yayılmacılık politikası besleyen Çin liderleri başlatmışlardır. Fakat şunu bilsinler ki, Peki'nin saldırısı başaşaşsızlığa mahkumdur. Bir de şunu eklemek gerekir ki, Peki liderleri Vietnam'a saldırmakla kendi cinayetlerini saklamak için aldatıkları Çin halkı karşısında da üzerlerine büyük bir sorumluluk almışlardır. Sovyetler Birliği Peki yönetiminin geç kalmadan Sosyalist Vietnam Cumhuriyeti'ne karşı saldırıya son vermesini ve Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti topraklarından silahlı kuvvetlerini çekmesini kesinlikle talep etmektedir."

Andrei Gromiko Sovyetler Birliği'nin diğer ülkelerle ilişkileri üzerinde de durduğu konuşmasının Çin saldırısıyla ilgili bölümlerini şöyle sürdürdü:

"Dünya işlerinde Peki yönetimi gittikçe daha çok saldırganlık rolü oynamaktadır. Sosyalist Vietnam Cumhuriyetine yapılan saldırı sadece bunu göstermekle de kalmıyor. Çin yönetimi, gerginliğin yumuşatılmasına, silahsızlanmaya, devletlerin barış içinde yanyana yaşama larına karşı çıkmaktadır. Onlar mülitarist bir politika izlemektedirler ve bunu gizlemektedirler. Kendi maksatlarına ulaşmak için Peki yönetimi sosyalizm ve barış düşmanları cephesindeki herkesle birlik olmaya hazırdır.

"Çin hakkındaki tutumumuz SBKP'nin MK toplantılarında, kongrelerinde defalarca ve açıkça belirtilmiştir. Bu tutum herkesçe bilinmektedir."

PEKİN SALDIRISI BOZGUNA UĞRAYACAK

Üzerinde "Made in USA" yazılı bombaların Vietnam'ın kentleri ve köyleri üzerine son olarak düşüğü günden bu yana tam yedi yıl geçti.

Bugün Vietnam topraklarına Peki bombaları, Peki mermileri yağıyor.

Vietnam halkının Amerikan saldırısının çok çabuk üstesinden gelmesini Peki karşı devrimciler bir türlü sindiremediler. Peki bu saldırının onlara yitirmesini istiyordu. Maocular ve Mao'nun halefleri, uzun süre kahraman Vietnam halkına bir ders verme hayalleri kurdular. Çünkü Vietnam tek bir sosyalist devlet olarak birleşmişti, Peki'nin hegemonyacı emellerine katılmıyordu ve bütün Güneydoğu Asya ülkelerine barış ve işbirliği öneriyordu...

İşte bunun için 17 Şubat'tan beri Vietnam topraklarında patlayan bombalar askerleri, sivilleri, yaşlıları, çocukları öldürüyor...

Çin, sınır boyunca büyük sayıda tank, top, uçak, kimyasal bombalar kullanarak savaşı sürdürüyor. Savaşı sürdürürken, emperyalist silah tekelcilerini zengin etmenin yollarını anyor. Geçtiğimiz hafta Fransa'dan 1000 "Mirage-2000" savaş uçağı almak istediğini açıkladı. Bu, Peki'nin savaşı kimler için yaptığını açık bir itirafıydı. Çin'in bu arada Sovyetler Birliği sınırına da 1,5 milyon asker gönderdiği gelen haberler arasındaydı.

Sosyalist ülkeler bu saldırganlık kar-

şısındaki kararlı tutumlarını pekiştirerek sürdürüyorlar. Kızıl Ordu'nun 61. kuruluş yıldönümü nedeniyle Sovyetler Birliği Savunma Bakanı Dimitri Ustinov, Vietnam'la imzalanan Dostluk ve İşbirliği anlaşmasında öngörülen sorumlulukların mutlaka yerine getirileceğini söylerken, Pravda su uyanı yapıyordu: "Saldırgan derhal geri çekilmeye mecbur edilmezse, savaş alevi yayılabilir ve ateşte ısınmak isteyenler, kendilerinin de, saldırganın kurbanı olduklarını göre bilirler."

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'nde Sovyet ve Çek delegeleri Çin saldırısının kınamasını ve Çin'e silah ambargosu uygulanmasını istediler. Yine Küba, Vietnam halkının saflarında savaşmak için birçok gönüllününin yazıldığıını açıkladı. Daha birçok ülkede Çin saldırganlarını kınamak için gösteriler yapıldı. Proleter entemasyonizm bir kez daha yenilmez olduğunu gösteriyordu...

Peki karşı devrimcilerinin bu savaşa ihtiyaçları vardı! Hua Kua-feng ve Deng Şiao-ping rejimii ülkenin içinde bulunduğu sorunlara savaşıyla çıkar yol anyordu. İç çelişkiler ve iktidar için boğazlaşmalar içinde olan Peki yönetimi için bu savaş, hiç yoksa kısa bir süre, ülkenin içerisinde bir sözde ateşkes rejimi kurmak ve içerde bir istikrar sağlanmasına yardımcı olacaktı.

Peki bugün Vietnam Sosyalist

Cumhuriyeti'ne yaptığı saldırıyı, Vietnam'ın "yayılmacılığını" frenleyecek yerel bir savaş olarak göstermeye çalışıyor ve "bu savaş Güneydoğu Asya'da istikrar sağlamak için yapılmaktadır" gibi bir şamata kopanyor.

Peki yönetimi, Vietnam Sosyalist Cumhuriyeti Hükümeti'nin yayınladığı bildiri de belirtildiği gibi, Vietnam'a karşı saldırıyı başlatan maoculuğun tüm sosyalist sisteme karşı, ulusal bağımsızlık ve gerillik karşı ulusal bağımsızlık ve toplumsal ilerleme için savaşan güçlere karşı savaş açmıştır. ABD emperyalistlerinin suskunluğu ise, bu saldırının birlikte hazırlandığından başka bir anlam gelmemektedir.

Tarihi boyunca feodal Çin istilacılarını dardağın eden ve dünyanın en büyük emperyalist devleti üzerinde zafere kazanan Vietnam halkı, bugün haklı bir savaş daha vermektedir. Vietnam halkı sosyalist ülkeler tarafından, dünyanın tüm ilerici ve başıçı güçleri tarafından desteklenmektedir ve hiç kuşkusuz zafere kazanacaktır.

Mao, dünya politikasının sayfalarının ancak bu yöntemle ve kanla yazılmasını hayal ederek sayıklamıştır. Bugün Vietnam topraklarına acı yağdıran Peki tankları ve patlayan bombaları, Mao'nun bu hayalini, bu sayıklamasını hatırlatıyor.

Salıdırganlık şerefsiz ve rezil bir sonuç bekliyor!

Demokratik Yemen, emperyalizmin saldırısını yüzüne çarptı

İran'da kanlı Şah rejiminin yıkılışı ile birlikte Ortadoğu'daki en önemli dayanaklarından birini yitiren emperyalizm, sosyalist bir sistem kurmaya yönelik Yemen Demokratik Cumhuriyetini ortadan kaldırma çabasına girdi. Kuzey Yemen birlikleri, Ortadoğu'daki devrimci güçleri etkisiz hale getirmek için önceki Cumartesi günü Yemen Demokratik Cumhuriyeti'ne saldırdı.

Yemen Demokratik Cumhuriyeti'ne bir baskın vererek emperyalizmin verdiği misyonu gerçekleştirilmeye çalışan gerici Kuzey Yemen yönetiminin saldırısı daha ilk anda Yemen Demokratik Cumhuriyeti birlikleri tarafından boşa çıkarıldı. Bu arada birçok Kuzey Yemen askerleri ile sınır bölgelerinde yaşayan Kuzey Yemenli köylü yığınları da gerici yönetime karşı savaşmaya başladılar. Emperyalizmin Yemen Demokratik Cumhuriyeti üzerinde tezgahladığı oyun böylece boşa çıktı. Oyunun boşa çıkmasında saldırgan Kuzey Yemen yönetimine karşı çıkan Kuzey Yemen halkının da katkısı büyüktü.

Emperyalizmin oyunlarının ters dönmesi üzerine yeni tertipler planlanmaya başladı. ABD Kuzey Yemen'e 100 milyon dolarlık silah göndereceğini açıklayarak bu saldırıdaki konumunu açığa çıkarırken, silahları Suudi Arabistan tarafından finanse edileceğini de bildiriyordu. Böylelikle başlangıçta bir "sınır çatışması" görünümü verilerek istenen Kuzey Yemen saldırısının geniş boyutlu bir provokasyon olduğu ortaya çıkıyordu. Bu arada Kuzey Yemen halkının da karşı çıkmasıyla durumu iyice sarımsan Kuzey Yemen'deki kukla yönetimi korumak için, emperyalizmin Ortadoğu'da ki en güvenilir kaynaklarından biri olan Suudi Arabistan ordusu "teyakkuz" durumuna geçirildi. Ortadoğu'daki, Fülüstin halkına ihanet eden en güçlü devletlerden biri olan Suudi Arabistan, böylelikle emperyalizmin paralı askerliği görevini sürdürüyordu. Bu tertipler de boşa çıkarılacak ve emperyalizmin bu yeni saldırganlığı da bir sonuç veremeyecektir.

Kuzey Yemen'in Demokratik Yemen'e saldırısının Çin'in sosyalist Vietnam'a saldırısıyla aynı zamana rastlaması da bir rastlantı değildir. Her iki saldırı da emperyalizmin zayıflayan konumlarını onarmak için başlatılmış genel bir provokasyonlar zincirinin parçalarıdır.

Agustino Neto: Devrimci Angola emperyalizmin provokasyonlarını boşa çıkarıyor.

Emperyalizmin bombaları yine Angola'nın üstünde

Son yıllarda ulusal kurtuluş savaşlarının yaygınlık kazanmasıyla Afrika kıtasındaki çıkarılan tehlikeye düşen emperyalist merkezler bu kıtada da yeni saldırılar tezgahlıyor. Bu saldırıların baş hedeflerinden biri 1975'te kurtuluş savaşı ile emperyalistleri ve ülke içindeki ortaklarını kovarak bağımsızlığını kazanan Angola oluyor.

Emperyalizmin Afrika'daki güvencelerinden biri olan Rodezya'nın ırkçı Ian Smith yönetimi son olarak saldırılarını Angola üzerine yöneltti. Rodezya'daki ırkçı rejimi devirmek için mücadele eden gerillaları ortadan kaldırmak amacıyla sık sık Zambia ve Mozambik'e saldırılar yönelten Rodezya, bu kez de Angola topraklarını bombaladı. ırkçı Rodezya'nın amacı bir yandan mücadeleye eden Rodezyalı gerillaları yok etmek olarak görünürken, diğer yandan Angola'daki ilerici rejime karşı yeni bir provokasyon niteliğini taşıyordu. Rodezyalıları Angola'ya karşı Fransa yapısı Mirage uçaklarıyla saldırıyorlardı.

Kıtadaki sıcak savaş dalgasını soğutmamak için sürekli yeni bunalmalar icat eden emperyalizmin bu politikasının bir sonucu da Tanzanya ile Uganda arasındaki savaşta belirliyordu. 17 hafta önce bu iki ülke arasında sınır çatışmaları biçiminde başlayan çatışmalar kısa sürede yoğunlaşarak topyekün bir savaşa döndü.

Emperyalizm Afrika kıtasında giriştiği bu oyunlarla ulusal kurtuluş savaşlarını engellemeyi ve Afrika'daki kendine bağlı ırkçı-faşist rejimleri ayakta tutmayı amaçlamaktadır. Ancak peşpeşe oynanan Afrika halkları artık bu oyunların farkındadırlar ve tezgahlanan bütün tertipleri boşa çıkaracak güçtedirler.

Emperyalizmin Angola'ya yönelik saldırıları, UNITA gibi örgütleri kullanarak yakın zamanlara kadar Zaire tarafından yürütülürken, bu işlevin şimdiki doğrudan Rodezya tarafından üstlenilmesi ilgi çekicidir. Bu gelişme, emperyalizmin, saldırgan ve yayılmacı amaçlarını artık ancak doğrudan kuklalarını ortak edebileceğini bir kanıttır.

Rodezya'nın Angola'ya karşı başlattığı saldırı, Afrika'da ilerici, ırkçı rejimlere karşı güçlerini eylem birliğinin koşullarının gelişmesi yolunda ciddi bir etki uyandıracaktır. Emperyalizm, saldırgan amaçlarına ulaşabilmek için her geçen gün biraz daha kendi bindiği dalı kesmek zorunda kalmaktadır.

Şili'de ücretler 1970'e göre yüzde 70 düştü

Şili'de 1973 11 Eylül darbesinden bu yana halka kan kusturan faşist Pinochet cuntası saldırılarını sürdürürken, Şili işçi sınıfının anti-faşist direnişi de sürüyor. Faşist cunta, halk üzerinde uyguladığı kanlı siyasal baskının yanı sıra, ekonomik alanda da halkı büyük bir yoksulluk içine itti. Bir süre önce Şili'ye girip çıkabilen Dünya İşçi Sendikaları Federasyonu temsilcisi orada gördüklerini şöyle anlatıyordu:

"Şili'de, inanılmaz ve insanı sarsan bir yoksulluk gördük. Adam başında küçük çocuklar önümüze geçip bizden para istiyorlardı. Her on metrede bir ayakkabı bağı, diş fırçası, kibrit ve buna benzer eşyalar satan insanlar görüyorduk. Bunların hepsi işsizdi. Concepcion kentini yakınlarında bir kömür işçisinin evinde yemek olarak deniz yosunu pıhtılığını hiç unutmuyacağım. Bu işçi tek odalı bir kulübede kömür tozu içinde yaşıyor ve kira olarak gelirinin yüzde 20'sini veriyordu."

Pinochet cuntasının Şili halkını ne hale soktuğunu görebilmek için birkaç rakam vermek yeterli. İstatistiklere göre halen Şili'de bir milyon işsiz var. Şili'nin resmi Ulusa İstatistik Enstitüsü bile reel ücretlerin 1970'in yüzde 20 altında olduğunu gizleyemiyor. Bir İsviçre gazetesinin verdiği bilgilere göre Santiago'nun bir mahallesinde çocukları muayene eden doktorlar, her 17 çocuktan 12'sinin ciddi gıda zehirlenmesi hastası olduğunu saptadılar.

Cuntanın 349 numaralı bildirisinde devlet memurlarına sendikalarda örgütlenme hakkı yasaklanmıştı. 2200 numaralı bildiri işçi sendikalarını işverenin güdümüne sokmuş, 2376 numaralı bildiri ise sendika üyelerinin başkanlarını özgürce seçme özgürlüğünü ellerinden almıştı.

Ancak bütün bunlar Şili işçi sınıfının direnişini kıramadı. Şili halkı küçük üretici kooperatifleri içinde örgütlenerek siyasal mücadelesinin yanı sıra yaşananı sürdürme kavgası veriyor. Şili Komünist Partisi'nin son bildirilerinden birinde şöyle deniliyor: "Ülkedeki son durum, diktatörlüğe karşı yaygınlaşan direniş ile açıklanabilir. Pinochet'in durumu sallanmaya başlamıştır. Bugünkü gücü, dünkü gücünden azdır. Yeni taraftarlar edinmemekte, taraftarlarını yitirmektedir. Halkın mücadelesi büyümektedir."

ALMANYA'DA GERİCİ VE MAOCU PARTİLER

BÖLENT SUNGUROĞLU MÜNİH - ALMANYA

Almanya'da Parlamento düzeyinde gericiğin temsilcileri CDU (Hıristiyan Demokrat Birliği) ve CSU (Hıristiyan Sosyal Birlik) adlı partilerdir. Strauss'un partisi CSU Federal Almanya'da sadece Baviera eyaletinde örgütlü olup, sadece bu bölgede seçimlere katılır. CDU ise Almanya'nın diğer eyaletlerinde örgütlüdür, Baviera eyaletinde seçimlere katılmaz.

Bu iki parti Federal Parlamento'da işbirliği halindedir. Bu iki parti monopollerin, tekelinin, en gerici unsurların, intikamcı, savaş kışkırtıcı partileridir. Özellikle Strauss ve onun partisi CSU tüm dünyadaki antisovyet, maocu akımları, Şili'deki faşist cuntayı, Güney Afrika ırkçıları açıkça desteklemektedir. İşte Türkeş ve partisi de Strauss'un maddi desteğine sahiptir.

Yürürlükte 200. sayısında "Bav Avrupa" da Maoculuk Nereye Gidiyor" başlıklı bir yazı yayınlanmıştır. Bu yazıda F. Almanya'daki maocu partinin "Almanya Komünist Partisi" adını taşıdığı belirtilmektedir. Bu konuda bir açıklama yapmak istiyorum. Gerçekten de bugün Almanya'da Kommunistische Partei Deutschlands (KPD), "Almanya Komünist Partisi" adını kullanan parti maocu bir partidir. Gerçekte ise KPD İkinci Dünya Savaşı öncesi Alman işçi sınıfı partisidir. Hitler faşizmiyle yasaklanmış, zor ve illegal koşullarda faşizme karşı yığılma savaşıdır. Hitler faşizmi yenilgiye uğratıldıktan sonra Sovyetler Birliği'nin kurtardığı Almanya topraklarında KPD, Sosyal Demokrat Parti (SPD)'nin ilerici unsurlarıyla birleşerek "Almanya Sosyalist Birlik Partisi" (SED) adını almıştır. Bu parti şimdiki Alman Demokratik Cumhuriyetinin iktidar partisidir.

ABD, İngiltere ve Fransa'nın işgal altında bulunan Batı Almanya topraklarında ise işgal komutanlığı KPD-SPD birleşmesine izin vermediği gibi KPD'nin de tüm faaliyetlerini yasakladı. Daha sonra Federal Almanya'da KPD adında bir partinin kurulması yasa yoluyla da yasaklandı. KPD buna karşın mücadelesini sürdürdü ve daha sonra legal çalışma koşulları gerçekleşince, KPD isim yasağı hâlâ kalkmadığından, Deutsche Kommunistische Partei (DKP), Alman Komünist Partisi adıyla yasal olarak kuruldu. Maocular ise, yasağın sürmesini karşın, Alman işçi sınıfı partisinin eski adını "kaparak" "KPD" adı altında örgütlendiler.

4 Mart
1919
1979

ÜÇÜNCÜ ENTERNASYONAL ALTMİŞ YAŞINDA

Ulusalarama bilimsel sosyalist hareketin tarihteki en büyük okulu, dünya proletaryasının en yığinsal ulusalarama politik örgütü, baş ve bağımsızlık savaşının paha biçilmez silahı Üçüncü Enternasyonal'in kuruluş kongresi, 4 Mart 1919'da Lenin'in başkanlığında yapılmıştı.

Kuruluşu sırasında Avrupa, Amerika ve Asya'nın 21 ülkesinden 35 parti ve örgütten gelen 52 delegenin biraraya geldiği Üçüncü Enternasyonal, Komünist Enternasyonal, ulusalarama işçi sınıfının dünya burjuvazisyle giriştiği kıran kırana mücadelesinin bir ürünüydü.

Daha Birinci Dünya Savaşı'nın yaklaştığı yıllarda insanlığın tüm dünyanın kapitalizmden sosyalizme doğru bir çağ değişikliğinin eşliğinde olduğu apaçık ortaya çıkmaya başlamıştı. Sınıf mücadelesi hem ulusalarama düzeyinde hem de tek tek birçok ülkede kızışıyordu. Bu gelişmeler bilimsel sosyalistlerin işçi sınıfı hareketinin enternasyonalist karakterini yüksekte tutmalarına, çok daha akı dayanışma bağlarıyla bütünleşmelerine büyük önem kazandıyordu.

İKİNCİ ENTERNASYONALIN İFLASI

Buna karşılık İkinci Enternasyonal partilerinin büyük çoğunluğu oportünizmin batağına saplanmışlardı. Artık açıktan açığa bilimsel sosyalizmi ve özellikle proleter enternasyonalizmi reddettilerini ilan ediyorlardı. Savaşın başında bu partiler "kendini" ülkelerinin burjuvazislerle cephe kolkola birleştirdi. Bu partilerin oportünizmi artık bir sosyal-şovenizm halini de almıştı. İkinci Enternasyonal'in Birinci Dünya Savaşı'nda birbirine karşı saf tutan iki karşıt kampla bölünmesi, bu örgütün ideolojik, politik ve örgütsel düzeyde tam iflasının bir belirtiydi.

Böylece ulusalarama işçi sınıfı hareketi içindeki devrimci-enternasyonalist unsurlara, emperyalist savaşın doğuracağı devrimci yükseleme arasında işçi sınıfının kumandasını eline alabileceği yeni bir ulusalarama örgüt yaratma görevi düşüyordu. Büyük Ekim Sosyalist Devrimi, kapitalist ülkelerdeki işçi sınıfı hareketinin ve ulusal kurtuluş hareketinin gelişmesi üzerinde büyük bir etkide bulundu. Devrim bir çok ülkeye yayılıyordu. Bu koşullar dünya proletaryasının ulusalarama dayanışmasının önemini bir kat daha artırıyordu. Daha da önemlisi dünya proletaryasının doğru bir ideolojik, politik, taktik ve örgütsel önderlik altında bulunması sorununu öne çıkarıyordu.

Lenin, yeni bir devrimci Enternasyonal'in yaratılması uğruna, Ekim Devrimi öncesindeki uzun yıllar boyunca da mücadele etmişti. Savaş yılları boyunca, "emperyalist savaşa, sosyal-şovenlere ve merkezilere karşı savaş" sloganı altında Lenin ve Bolşevikler, ulusalarama işçi sınıfı hareketi içindeki devrimci-enternasyonalist unsurları toplamak için yoğun çaba harcadılar. Bu çabalar, işte 4 Mart 1919'da

Komünist Enternasyonal'in Birinci Kongresi'nin toplanmasıyla sonuçlanıyordu.

Komünist Enternasyonal'in tarihsel işlevlerinin başında, işçi sınıfı partilerinin bilimsel sosyalizm ve proleter enternasyonalizmi bayrağı altındaki ideolojik ve örgütsel birliğinin kurulmasını sağlamak, bunun yolunu açmaktaydı. Komintern, bütün ülkelerde devrimci-enternasyonalist unsurların sosyal-reformizme karşı mücadelesini yönetirken, birçok ülkede gerçek işçi sınıfı partilerinin doğuşunu hızlandırdı ve önyak oldu.

Komintern'in bu tarihsel işlevini yerine getirebilmesi için, öncelikle işçi sınıfının bilimsel sosyalist öğretisini her türlü revizyonist çarpıtmaya karşı kararlılıkla savunan bir örgüt olmasına gerekiyordu. Lenin'in Enternasyonal'i, dünya bilimsel sosyalist hareketinin kolektif beyni olarak, Ekim Devrimi sonrası dönemin koşullarına işçi sınıfının devrimci öğretisini uyguladı; komünist ve işçi partilerinin strateji ve taktiklerinin çizilmesini sağladı; ulusalarama işçi sınıfının ve tüm emekçilerin kurtuluş yolunu aydınlatı.

Üçüncü Enternasyonal'in bütün faaliyeti, yeni doğan ve gelişen işçi sınıfı partilerini bilimsel sosyalizmle donatmak ve yeni tarihsel koşullarda, ulusalarama işçi sınıfı hareketiyle devrimci teorinin kaynaşmasını sağlamak amacıyla yönlendirilmişti. Komintern'in faaliyeti sonucunda, dünyanın pek çok ülkesindeki komünist ve işçi partileri, burjuvazinin ideolojik ve politik saldırılarına karşı çelikleşmiş, kitlenin güvenini kazanabilmiş, dünya proletaryasının seçkin önderlerini yetiştirebilen örgütlere dönüştüler.

Bu yüzden Komintern'in hemen hemen bütün toplantıları işçi sınıfının bilimsel sosyalist partisinin kaçınılmaz rolünün altını çizildiği, vurgulandığı toplantılar oluyordu. Komünist Enternasyonal'in proleter devriminde komünist partisinin rolü sorunuyla ilgili kararında şöyle deniyordu:

"Ancak proletaryanın yönetimine örgütlü ve denemli, testarmam tanımlanmış hedefleri ve gerek iç gerekse dış politikada ivedil eylemlere ilişkin somut bir program olan bir Parti varsa, politik iktidandan el geçirmesi için gerekli bir olay değil, uzun erimli sosyalist kuruluş için bir hareket noktası olabilir..."

FAŞİZME KARŞI MÜCADELEDE KOMİNTERN

Ulusalarama proletaryanın faşizme ve faşizm tehlikesine karşı mücadelesinde de onun en büyük önderi Komintern oldu. Komintern'in 7. Kongresi, dünyadaki tüm komünist ve işçi partilerinin, işçi sınıfının ve tüm antifaşist güçlerin faşizme karşı eylem ve cephe birliğinin kurulmasını yanında eşi görülmemiş bir faaliyete girişmelerinin başlangıcı oldu. İşçi sınıfını burjuvaziyeye ve savaşa karşı mücadelede birleştirebilmek için kuruluşundan

beri ısrarlı bir yol izleyen Üçüncü Enternasyonal, Dimitrov'un yön verdiği 7. Kongresi'nden sonra çok daha geniş kapsamlı bir antifaşist mücadele programıyla savaş alanına girdi. 7. Kongre kararları, birçok Avrupa ülkesindeki işçi sınıfının mücadelesinin yeni bir aşamaya ulaşmasına, antifaşist halk cephelerinin kurulmasına ya da sağlam temellerinin atılmasına olanak verdi.

Komintern, İspanya Cumhuriyeti'ni faşist Franco kuvvetlerine karşı savunmak için oluşan ulusalarama dayanışma için de öncüllüğü elinde tuttu. 54 ülkeden gelen 35 bin antifaşist gönüllü İspanyol yurttaşlarının yanında çalıştı. Komintern'in

Üçüncü Enternasyonal'in kurucusu Lenin, Sovyetler Birliği'nin ilk devlet başkanı Kalinin ile

Palmiro Togliatti, Luigi Longo, Victor Codovilla, Mate Zalka gibi seçkin önderleri İspanya'da enternasyonal tugayların oluşmasında ve savaşın düzenlenmesinde etkin bir rol oynadılar. İkinci Dünya Savaşı'nda bilimsel sosyalistlerin ulusalarama dayanışmasının en büyük anahtarlarından biri oldu. Komünist ve işçi partileri faşist Hitler Almanya'sının ılgaline karşı Direniş Hareketi'nin de başında oldular. Çin'e yönelen emperyalist saldırıya karşı dayanışma da, komünistlerin ulusalarama birliğinin unutulmaz örneklerinden birini verdi.

Bilimsel sosyalist öğretiyse, proleter enternasyonalizme bağlılığı faaliyetinin başlıca temeli sayan Komintern'in yaşam süresinde oportünizmin her türlüşüne karşı mücadele ağırlıklı bir yer tuttu. Komintern'in İkinci Enternasyonal partilerinin ideolojik ve politik "mirasına" karşı verdiği mücadeleyle, dünya bilimsel sosyalist hareketinin başına bela kesilen troçkizme karşı mücadele izledi. Kapitalist ülkelerde komünist partilerine mazeretleri bir politika öğütleyen, Sovyetler Birliği'nde sosyalizmin kuruluşundan vazgeçilmemiş öneren teslimiyetçi bir çizgiyi dayatmaya çalışan, anti-parti "hiziplere özgürlük" diye bas bas bağuran troçkizme karşı Komintern'in zaferi, işçi sınıfı partilerinin çelikleşme yolunda önemli bir adım oldu.

KOMİNTERN TARİHİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Komintern'in mücadele tarihinde hiç kuşkusuz belirli başarılar da vardı. Komünist ve işçi partilerinin faaliyette bulunduğu ulusal koşulların tam dikkate alınmaması, sosyal demokrasinin başlıca tehlike olarak görülmesi ve bunun sonucunda salı darbenin ona karşı yönetilmesi, işçi sınıfının birliğinin sağlanmasında farklı örgütlerin yönetimleri arasındaki ilişkilerin ("tepede birlik") öneminin küçümsemesi, kısacası "sınıfa karşı sınıf" adı verilen taktiklerin benimsenmesi bu yanlışların başlıcalarını oluşturuyordu.

Komünist Enternasyonal'in faaliyeti, burjuvazinin ve revizyonist akımların antikomünist ideolojik saldırılarının başlıca hedeflerinden biridir. Burjuvazi ve onun yardımcı revizyonist akımları, Komüntern'in mücadelesine ve mirasına saldırmayı, günümüzde de bilimsel sosyalist hareketi devrimci ve enternasyonalist geleneklerinden koparmasını, sınıf konularını reddetmesini, her işçi sınıfı partisini ulusal anırlar içinne hapseden bir araç olarak görmektedirler. Bu nedenle de Komintern'in mücadele yaşamındaki yanlışlarını hedef seçmekte, bu yanlışları mutlaklaştırmaya çalışmakta ve bilimsel sosyalist hareketin tarihini bir "yanlışlar dizisinden" ibaret olduğunu kanıtlamaya çalışmaktadırlar.

Bu nedenle Komintern'in faaliyetinin değerlendirilmesi, günümüzde de bilimsel sosyalist hareket için büyük önem taşımaktadır. Komintern'in eşsiz başarılarla dolu mücadele yaşamında düştüğü görevli yanlışlar, onun işçi sınıfının devrimci teorisinden, enternasyonalist karakterinden uzaklaşmasının bir sonucu olmamıştır. Bu, onun tarihinin değerlendirilmesinin en temel unsurlarından biridir. Diğer bir deyişle, Komintern'in yine kendi eylemi düzelttiği ve bir daha tekrarlanmayan yanlışları, Enternasyonal'in devrimci çizgisinin uygulanmasında ve bu çizgiye titizlikle bağlılığın anırlar içinde ortaya çıkmıştır. Kaldı ki revizyonist akımların, Üçüncü Enternasyonal'in tarihinde "yanlış" suçlamasıyla saldırdığı unsurlardan büyük çoğunluğu, gerçekte sadece burjuvazinin gözüyle "yanlış" idi. Bu nedenle Komintern'in tarihinin değerlendirmesinin, revizyonist tezleri temellendirmek için kullanılmaya çalışılması, bayağı demagojilerden başka bir şey değildir.

İşçi sınıfı partileri güçlenip kendi ülkelerinin özgün koşullarında gerçekten yığinsal partiler olarak faaliyette bulunmaya başladıkça, dünya bilimsel sosyalist partilerinin tek bir ulusalarama merkezden yönetilmesi gitgide güçleşiyordu. Komintern'in eşsiz okulunda eğitilmiş olgunlaşan işçi sınıfı partileri, artık ülkelerinde insiyatif, özerklik ve hareket serbestliği sağlamak karar almıştı. Nihayet 15 Mayıs 1943'te Komintern, üye partilerin kararıyla dağıldı.

Bugün dünyada işçi sınıfının bilimsel sosyalist partileri arandaki ilişkiler, bilimsel sosyalizme ve proleter enternasyonalizme bağlılık temelleri üzerinde "gönüllü eğitildim" ilkesine göre biçimlenmektedir. Ne var ki dünya bilimsel sosyalist hareketi, bugün de Üçüncü Enternasyonal'e hayat veren ilkelere kararlılıkla sahip çıkmaktadır. Üçüncü Enternasyonal'in devrimci ve enternasyonalist geleneklerine sahip çıkılması, günümüzde de bilimsel sosyalist hareketin sınıf karakterinin korunmasının temel koşullarından biridir.

İşçi Kültür
oyuncuları
TİP Kongresinde
Şeyh Bedrettin'i
sergiliyor.

Gündüz Mutluay Yürüyüş'ün sorularını yanıtladı

Türkiye İşçi Partisi Merkez Haber-
alma, Propaganda ve Basın Bürosu Sek-
reteri Gündüz Mutluay, Türkiye İşçi
Partisi'nin 2. Büyük Kongresinde açıl-
an antifaşist sanatçılar sergisi ile ilgili
sorumuz üzerine şunları söyledi:

"İşçi sınıfımızın, müttefiki emekçi
sınıflarla birlikte iktidarı kuracak
olan Partimize, emperyalizme, faşizme
ve kapitalizme karşı yürüttüğü mücade-
leyi yaşamın bütün alanlarında sürdür-
r. İşçi sınıfının bilimsel sosyalist parti-
sini olmanın bilinç ve sorumluluğu
içindedir. Bu sorumluluk, emperyaliz-
me, faşizme ve her türlü sömürüye kar-
şı verilen mücadelelerin birleştirilmesi-
ni ve tek bir hedefe, tek bir yumruk
olarak yönelmesini sağlayarak verine
getirebilir.

"2. Büyük Kongre, Partimizin yaşa-
mında nirengi noktalarından biri,
önemli bir toplantıydı. Partimizin öz-
gün görevlerini yoğunlaştığı, antifa-
şist mücadelenin öneminin arttığı bir
dönemde toplanan bu Kongremizde fa-
şizme karşı mücadeleyi birçok yanılla
ele almak istedik.

"Sanat da faşizme karşı mücadelede
kuşkusuz çok önemli bir yer tutuyor.
Sanatın politik mücadeleden ayrılmaz,
onunla birlikte yürütüldüğü zaman et-
kinlik sağlayan bir mücadele alanı ol-
duğu tespitinden kalkarak Kongremizde
çeşitli sanat ürünlerini sunmak iste-
dik.

"Bugüne kadar hemen bütün Parti
toplantılarımızda müzik, oyun, film,
folklor gibi sanat etkinliklerine önemle
yer verdik. Bu kongremizde yeni bir
adım daha atarak resim, heykel, kari-
katür, fotoğraf alanında çalışmalar yap-
pan antifaşist sanatçıların ürünlerini de
mücadelemize katmak istedik. Bu amaçla
İşçi Kültür Derneği, Görsel Sanatçılar
Derneği, AFSAD (Ankara Fotoğraf Sanatçı-
ları Derneği) gibi örgütlere çağrıda bul-
lunduk. Böyle bir ilişki Kongrede açıl-
an sergiye olduğu kadar, antifaşist
mücadelenin birleştirilmesine de katkı-
da bulundu.

"AFSAD ve Karikatürcüler Derneği
ve İşçi Kültür Derneği toplu sergilerle
katıldılar. Görsel Sanatçılar Derneği
üyelerine çağrı yaparak resim ve hey-
kel sanatçıların katılmalarını sağladı.

"Üç gün süren Kongre boyunca Tür-
kiye'nin birçok ilinden gelen delegeler
ve emekçinin de ilgile izlediği serginin,
politik mücadele ile sanat alanındaki
mücadelenin birleştirilmesi yolunda
önemli bir adım olduğu kanısındayız.

"Gecemize katılan ve serginin dü-
zenlenmesinde katkısı olan örgütler ve
sanatçılar Kongremizin başarısına da
katkıda bulundular."

Çocuk beyinlerine saldırı var

OSMAN SAFFET ARCLAT

Şu anda birtakım rotatifler, düz
baskı makineleri durmadan, hanl hanl
birşeyler üretiyorlar. Ürettikleri ne? Bir-
takım yalan dolan. Bir takım uydurma
maceralar, bir takım saldırılar...

Bu kan kusan saldırı araçları, yarın
ciltlenip, süslenip püslenip dört renk of-
set kapaklarla çocuklara sunulacak. Ka-
pitalizmin bütün albenisiyle, emperyaliz-
min bütün saldırganlığıyla.

Güzelim bahar çiçeklerinin açtığı,
yemyeşil, pınl pınl güneşli alanların
uzandığı çocuk beyinlerine kara bulutlar
geçirecekler. Saldırlar düzenleyecek-
ler.

Kara suratlı birtakım adamların
kapkara ellerinden, okul köşelerinde du-
var dipierindeki çocuklara bu kitapları,
dergileri satarak onların cep harçıklarını
kendileri ceplerine indirecekler. Çocuklar
evlerinde, okullarda, sinema önlerinde,
duvar dipierinde bu kitapların garip bü-
yüsüne kapılıp, kendi beyinlerine yönel-
tilen silahları görmeksizin okumaya du-
racaklar.

Herşeyleri, hatta isimleri bile ya-
bançısı, vurdulu kıldılı uydurma kahra-
manlıklarla dolu birçok kitap, birçok
dergi...

Bir gazete bayinin önünden geç-
ken bir göz gezdirirseniz, şöyle bir çırpı-
da saymaya çalışırsanız, sayıların 15-
16'ya ulaştığını görürsünüz. Tom-Mik-
s, Tekasa, Kinova, Mandrake, Savaş ve
benzerleri her hafta onbinlerce basılan
saldırı araçlarıdır. Bunlar en güzel çiçek-
lerin açtığı çocuk beyinlerine yöneltil-
miş korkunç silahlardır.

Haftada 250 bin, ayda 1 milyon,
yılıda 12 milyonluk bir saldırı. Bu saldırı
hiç durmamacasına, ardi arkası kesil-
meksizin yürütülüyor. Bu kötü yayınlar-
ın çocuklarda alışkanlık haline getiril-
mesi için elden gelen arda konmuyor,
serbest rekabet adına, ticaretin kutsallığı
adına, çocuk beyinlerindeki tahribatleri
düşünülmeden her türlü uğraş sürdürül-
yor. Böyle tahribatler her yeni yayında,
her yeni hafta başında daha da büyüye-
rek sürüp gidiyor.

KITAP DENİZİNİN DERELERİ

Korkunç saldırı karşısında durmak
için elde hemen hiçbir savunma aracı
yok. Çocuklar için yayınlanan dergi ve
kitaplar arasında iyileri çok az. Çocuk
kitaplarını uğraş edimmiş yazar ve peda-
goglar hemen hiç yok. Unlu yazarlarımızın

Çocuklarımıza
ne
verebiliyoruz?

yanları sansür edebiliriz.

Doğaldır ki bu bir kızgınlığın, bir
korkunun getirdiği bireysel bir karşı çı-
kiştir.

Ashında ülke aydınına, yazarına çok
önemli bir görev düşmektedir. Genelikle
güncel sorunlar karşısında kalmaktan,
kısa dönemli problemleri çözme zorun-
da olmaktan üzerinde fazladurulmayan
yarın konusuna eğilimmemiştir. Yarın
sahibi çocuklar için neler yaptığımız,
neler yapmaya çalıştığımız pek tartışıl-
mamaktadır. Oysa, güncel karmaşıklık-
lardan kurtulmuş, bu konunun deri-
nine tartışılması gerekmektedir. Çocuk-
larımıza, yarın kurmak için neler verdi-
ğimizizi, onların geliştirilmesi yolundaki
araçlarımızın neler olduğunu bir bir
ortaya dökmeliyiz.

Ve göreceğiz ki, çocuklarımızı ve
yarın çok az düşüneceğiz.

Yirmidört saatimiz içinde onların
geliştirilmesi için harcadığımız zaman
yok denecek kadar az yer tutmaktadır.
Sanatçılarımız ve yazarlarımız, onların
ışıklı beyinlerini geliştirmek için, ışıklı
beyinlerine yöneltilen kara bulutları sal-
dırları önlemek için çok az şey yap-
mamaktadırlar, çok az şey yapmışlardır.
Gündelik hayhuy içinde çocuklarımızın
günlerini nasıl geçirdiklerini, kendilerini
geliştirmek, kafalarına yükselen yüzler-
ce, binlerce soruyu yanıtlamak için on-
lara ne gibi araçlar verdiğimizizi bile dü-
şünmemekteyiz. Düşünürsek göreceğiz
ki, yanlış verilen araçlar, onlara yöneltil-
len saldırılar karşısında bun bir şey ol-
arak, hem de toplum olarak çok az şey
yapmaktayız. Onlara sorular için anahtar
olabilecek bir eğitim, kitap ve araç
verme şansına sahip değiliz. Bu sanayi
geliştirme yolunda da yaptığımız he-
men hemen bir hiç.

Çocukları tembelleştirecek, sıradan-
laştıracak, soru sormaz, kabullerini bi-
reyler haline getirecek, uyutacak ne var-
sa yapmaktayız, yapmasak da yapılma-
sına karşı durmamaktayız.

Şu sorularda birtakım rotatifler, bir-
takım düz baskı makineleri kan kusuyor,
güzelim bahar çiçeklerinin açtığı, yem-
yeşil, pınl pınl güneşli alanların uzandı-
ğı çocuk beyinlerine kara bulutlar ge-
tirecek saldırılar düzenliyorlar.

Biz bunlara karşı nerede, hangi bari-
katları kuruyoruz? Çocukların yanna
hazırlanması için daha yaratıcı daha iletici
olması için ne yapıyoruz, ya da bir-
şeyler yapılmasına zemin hazırlıyor mu-
yuz?

Bu sorunun en dürüst yanıtı "he-
men hemen hiç"tir.

çocuklar için yazdıkları çok az sayıdaki
kitap kötü yayın saldırısı karşısında bazı
yayıncılarca paravan olarak kullanılma-
ya çalışılıyor, engelleyici araç olarak di-
kiliyor. Genç yazarların özendirilmesi
için çocuk edebiyat yarışmaları düzen-
leniyor, ancak bu tür çalışmaların ve ün-
lü yazarlarımızın ürünleri büyük denizle-
re dökülen küçük derecikler olmaktan
öteye hiçbir anlam taşımıyor. Kimyevi
maddelerle, sanayi artıklarıyla dolu bir
koca denizin suyunun temizlenmesine
küçük bir dereciğin katkısı ne olabilirse,
bu olumlu girişimlerin de çocuk kitapları
denizine etkisi o kadar olabiliyor. Çok
öznel kişiler, silerelelerinin kendi çu-
cuklarını koruma yolunda ellerine bir iki
küçük araç geçirmelerine yanyor o ka-
dar.

Çocuklar için sanat, çocuklar için
edebiyat olup olmayacağı tartışılıyor.
Bunun yanısıra, çocuklar için özgün ya-
pıtlar gereklidir diyenler çıkıyor, çocuk-
lar için özgün yapıtların gereksizliği üstüne
karşı savlar öne sürülüyor. Biz, bu noktada
önemli savların karşılaştırılmasını bir kenara
bırakıp, kişisel görüşümü-
zü belirtmekle yetineceğiz.

Çocuk, hergün yüzlerce soru soran
bir makine değildir. Doğayı tanıma yo-
lunda, öğrenme yolunda, geliştirme yo-
lunda durmamacasına şartlı sorular
yöneltilir. Doğayı tanıma, öğrenme,de,
geliştirmede çocuklara yardımcılık için
en önemli araçlardan birinin kitaplar
olduğunu ortaya koyunca, bunun çu-
cukları göz önünde bulundurarak hazırlan-
ması gerektiğinden söz etmeye bile
gerek kalmaz sanırım.

Çocukların kendi yaratıcılıklarını
yakalamaya, kitaplarla saptamaya kal-
kan yazarların diyalogu, sanatçıların
diyalogu bence çocuklar için özgün
sanatı doğurur. Bu özgün sanat ne oran-
da yaygınlaşsın, çocuklarla daha güçlü
bir diyalog kuruluşu ne oranda pekiştiril-
lirse, o oranda etkin olacaktır. Bu etkin-
lik artıkça çocuklara yönelik yoz sal-
dırlar karşısında tutarlı bariyerler dikil-
meye başlanacaktır. Güzel çocuk kitap-
ları ayrı okulların sardığı tarlaların için-
de yeşeren ürünler olmaktan kurtulacak-
tır.

SANSÜR

Benim en çok korktuğum sözcük-
lerden biridir sansür.

Ancak çocuk beyinlerini tahrip için
kullanılan dergi ve kitapları gördüğümde
ilk aklıma gelen sözcük bu olmaktadır.
Sansür, evet hiç düşünmeden böyle ya-

"Antifaşist sanatçıların sergisi"nin getirdiği düşünceler

AZİZ ÇALIŞLAR

Demek, şu genellemeye varabiliriz ki, çağımız nasıl kapitalizmden sosyalizme geçiş çağı ise, sanatsal eylem alanında da, bireyci sanatsal faaliyetten, sınıf-sal değer-yüklü, örgütlü birleşik bir faaliyete geçiş vardır.

Sanatsal gelişme tarihimizde yepyeni bir evredir bu ve "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi" bize bu olguyu haber vermektedir. Bu bakımdan, "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi" taşıdığı anlam ve getirdiği sonuçlar bakımından üstünde önemle durulması gereken bir olaydır.

SANATTA YENİ BİR EVRE: SOSYALİST SANATA DOĞRU GEÇİŞ

Sanatsal faaliyet biçiminde yukarıda sözünü ettiğimiz değişim, aynı zamanda, burjuva sanattan sosyalist sanata doğru bir değişim sürecinin varlığını bize göstermektedir. Ne var ki, "anti-faşist sanatçı"yı, ilke olarak, "anti-faşist sanat" dışında düşünemeyiz. Aksi halde, böylesine bir çelişki, sanatçının bilinci ile kendi varlığı ve eylemi arasında ki derin bir çelişkiyi bize gösterir, ki kapitalist toplumlarda ve toplumumuzda, "burjuvaziye karşı olan, ama sosyalist bilince de tam sahip olmayan" sanatçıların yaşadığı keskin bir çelişki bu. Dolayısıyla, "anti-faşist sanat" deyince, bundan, yukarıda tanımladığımız bilinç tipine uyan, "demokratik eleştirel sanat"ı değil, "sosyalist sanat"ı anlamamız gerekir. Yani, anti-faşist sanata, burjuva gözüyle değil, sosyalist gözle bakabiliriz ancak, ve o açıdan bir değerlendirilmeye sokabiliriz.

Böylesine bir değerlendirme ise, sanatın yapısını ve sanatsal içeriğin yönlerini bize bilimsel olarak açıklayan "marksist-leninist estetik" in yardımıyla yapılabilir. Marksist-leninist estetik, sanatın yapısını ve içeriğine beş yönden bakar: 1) Bilgi-yönü, 2) Değer-yönü, 3) Konstrüktif-yönü, 4) Modellerici-yönü, 5) İletişimsel-yönü. Ancak bu beş yön birarada varsa ve birbirleriyle içiçe uyumlu bir bütünlük oluşturuyorsa o sanat yapısına tam-nitelikli bir yapı olarak bakabiliriz. Yani, bir yapının tam bir "anti-faşist sanat"ı olması, yukarıdaki yönleri kendine uyumlu bir şekilde içermiş olmasına bağlıdır. Başka bir deyişle, böyle bir sanat yapısı, bize anti-faşizm üstüne bilgi vermesi, değerlendirmede bulunması, onu imgeler (imağlar) halinde

TIP 2. Büyük Kongresi politik çalışmasıyla birlikte birçok alandaki sanat ürünlerini sergilemesiyle de başarılı bir kongre oldu. Kongrenin birincisini ağırlıkla düzenleyen "Parti Gececi"nde Merkez Haberler, Propaganda ve Basın Bürosuna hazırlanan filmle birlikte Zeliha Berksoy ve Genço Erkal'ın oynadıkları "Brecht Kabare", İşçi Kültür öyuncularının sunduğu "Şeyh Berdettin" oyunu yer aldı. Koro ve folklor gösterileri delegeler, Partililer ve izleyicilerin katılımıyla sürdü.

Kongre müresince Spor ve Sergi Sarayının giriş bölümünde açılan antifaşist sanatçılar sergisi büyük ilgiyle izlendi.

Sergiye AFSAD, "Selam Yaratan" adlı toplu fotoğraflarla katıldı. Karikatürçüler Derneği de üyelerinin eserlerinden bir toplam sundu. Resim, heykel ve fotoğraf dallarında ayrıca birçok sanatçının eseri yer aldı.

Toplu eserler dışında sergiye şu sanatçılar katıldı:

Alaattin Aksoy, Mehmet Aksoy, Özdemir Altan, Cihat Aral, Figen Aydıntaşbaş, Nüset Balcıoğlu, Gülgün Başarır, Halis Biçer, Saim Bugay, Önder Büyükerem, Mahmut Celayir, Ali Demir, Hasan Diker, Sabiha Ergönül, Güler Ertan, İrfan Ertel, Ali Teoman Germaner, Kemal Gürbüz, Mehmet Gülerüzy, Nesteren Silivirli Gürsel, Balkan Naci İslimiyeli, Mümtaz İşingör, Özer Kabaş, Gülüm Karamustafa, Hayri Karay, Hidayet Kayhan, Ali İhsan Kırcı, Hale Kurtaranlar, Bihret Mavitan, Mükremin Mungan, Mücahit Orhal, Ferit Özgen, Suat Özyönüm, Nedret Sekban, Tülin Serpen, Yuşuf Taktak, Zehra Taylan, Süleyman Saim Tekcan, Ece Toraman, Utku Varlık, Refik Yurtsever.

karşılamak üzere, bilimsel sosyalist dünya görüşünü özümsemiş olmasın; modellerici-yönünü karşılamak üzere, yaratıcı düşünce ve imgelem gücünün, yani, sanatsal yaratıcılık gücünün yüksek olmasın; konstrüktif yönünü karşılamak üzere, yetenek ve ustalığı bileştirebilmiş olmasın; iletişimsel yönünü karşılamak üzere de, aktaracağı bir bildirim, yani burda, anti-faşist bir bildirim olmasın gerekmektedir. Sergide bu niteliklerin tümünü kendinde barındıran resim yapıtlarının genelle oranla az oluşu, bize bu nitelikte bir sanatçı olmanın hiç de kolay olmadığını göstermektedir. Hiç kuşkusuz, yetenek ve ustalığı yaratıcılık ve bilgi ve dünya görüşüyle birleştirebilmek çok zor olduğu gibi, şunu da kabul etmek gerekir ki, yukarıda da değindiğimiz üzere, anti-faşist yadsosyalist sanat yapma olayı, bizde genel bir fenomen olarak ancak yeni yeni görülebilmektedir.

Burda üstünde durulması gereken bir başka nokta da, anti-faşist bir resme en uygun tarzın ne olduğunu bir kez daha gözden geçirmeye gereği olmaktadır. Çünkü, serginin getirdiği bir başka sorun da, grafik resmin tuval resminden bu konuda çok daha olanaklı bir anlatım tarzına yol açtığı. Herhalde klasik burjuva resminin başlıca tarzı olan tuval resminin, anti-faşist resme tam uygun düşmeyişinden kaynaklanmaktadır bu durum. Burda, resim tarzlarının tarih boyunca kendi özlere uygun olarak geçirdikleri evrim üstünde yeniden durmanın yararlı olacağını sanıyoruz.

Anti-faşist sanatın sorunları açısından, serginin öbür dallarında da kuşaca bakacak olursak, şunu görüyoruz ki, her ne kadar, "akılmış bir yumruk" bu-

gün anti-faşizme karşı anlamlı bir imge haline gelmiş de, heykel yapıtlarının hemen hemen çoğu böyle bir imgeye dayanmamaktadır. Unutmamak gerekir ki, böyle bir modelendirme, kendi bilgi-yönünü içermemesi bakımından ve değer-yönünü genellendirerek soyutlandırmaından ötürü, kendi bildirimini kolaylıkla yitirebilir.

Fotoğraf yapıtlarında da bu açıdan baktığımızda, genel olarak şunu söyleyebiliriz ki, işçinin ve emeğin fotoğrafı (sanatta) konu edilmesinde, hiç kuşkusuz, bir aşamadır; ama, burda kendi değer-yönüyle ilgili modelendirmeyi de bize getirebilmektedir. Fotoğrafın biraz da kendi niteliğinden gelmek üzere, bilgi verici yönünün güçlü oluşu, sanayozur, yapıtta tek başına bırakılmamalı; değerler bilgi birbirinden ayrılamayacağından, çalışan bir işçi fotoğrafı, bize anti-faşist bildirimini de iletilebilmektedir.

Sergideki karikatür yapıtları için genelde söylenecek şeyse, sadece "espri" yakalamanın bir karikatür için yeterli olmayışıdır. Sanatta âkır öncelik taşıma birliğinde; ancak yukarıda tanımladığımız sanatsal yönleri içerdiği zaman, kendi mazelmesi içinde somut ve tutarlı bir anlatım yönetilebilir.

Özetlersek, "Anti-Faşist Sanatçılar Sergisi", bize Türkiye'de, sosyalist bir sanata doğru bir sanatsal yaratım sürecine geçiş içinde olduğumuzu ve böyle bir geçişin kendi çetin sorunlarını da birlikte getirdiğini göstermektedir. Buysa, aynı zamanda, sanatın tek-yanlı değil, belirleyici ana ilke değer-yönlendirme (anifal dünya görüşü) olmak üzere, ancak çok-yönlü düşünüp ele alınması gerektiğini tanımlamaktadır. Sosyalist sanatçılar "rövanş" ancak böyle alabilir!

Bilim yayınları

- * HALKIN OĞLU MAURICE THOREZ . . . 60. TL.
Maurice Thorez, 422 sayfa
- * EKİM FIRTINASI VE SONRASI 60. TL.
Anılar, Öyküler, 349 sayfa
- * SOSYALİZM 60 YILDA NELER
GETİRDİ ? 40. TL.
Soyueller Birliği Üzerine sorular, cevaplar, 197 sayfa
- * BİR KARAGÜN DOSTLUĞU 60. TL.
A.M. Şemsutdinov, Y.A. Bağrov, 287 sayfa
- * HİTLER İKTİDARINA KARŞI
ANTİFAŞİST MÜCADELE 60. TL.
K. Mannach, 285 sayfa.
- * NAZI YÖNETİMİ ALTINDA İŞÇİ SINIFI
VE ÇALIŞMA KOŞULLARI 60. TL.
Jurgen Kuczynski, 283 sayfa

Bilim Yayıncılık Limited Ortaklığı
Piyerloti Cad. 21/1 Çemberlitaş - İSTANBUL

ÖZÜR

Dergimizin geçen sayısında "İşçi Sınıfının Politik Hareketi'nin Yolunda Bir Yıl" başlıklı yazının yazarı bir hata sonucunda belirtilmemiştir. Yazının Abdurrahman Atalay tarafından kaleme alındığını belirtir, okuyucularımızdan ve Abdurrahman Atalay'dan özür dileriz.

İşçi sınıfı partisi olmanın onur ve sorumluluğuyla görev başında

Türkiye İşçi Partisi 2. Büyük Kongresi üç gün süren çalışmalarını tamamladı. Kongre, İstanbul'da Spor ve Sergi Sarayında 23 Şubat günü Merkez Yürütme Kurulunca hazırlanan raporun Yurt ve Dünya olaylarına ilişkin bölümünün Genel Başkan Behice Boran tarafından delegelere sunulmasıyla çalışmalarına başladı. Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Boran'ın sunduğu bu bölümün ardından Genel Sekreter Nihat Sargın, Türkiye İşçi Partisi'nin özgün görevlerinin yerine getirilmesine ilişkin bölümü delegelere sundu.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı Behice Boran, Birinci Büyük Kongre'den bu yana süregelen gelişmeleri ayrıntılı bir biçimde ele aldı. Uluslararası politik gelişmeleri değerlendirirken emperyalizm sisteminin bugün içinde bulunduğu bunalımın boyutları, nedenleri üzerinde duran Behice Boran, dünya kapitalizminin, bütün iç çekişmelerine ve çelişmelerine karşın bir sistem olma özelliğine ve bu sistem içinde ABD'nin "olak" olma durumuna dikkati çekti.

EMPERYALİZM DÜNYA BARIŞINI TEHLİKE OLMAYA DEVAM EDİYOR

Behice Boran, kapitalizmin içinde bulunduğu bunalımın politik istikrarlıklarla, içte gerici anti-demokratik, dışta saldırgan eğilimlerin gelişmesine yol açtığı, neo-faşist hareketlerin olağanüstü boyutlara ulaştığını belirtti. Boran, barış ve silahsızlanma sorunları üzerinde de durarak dünya kapitalizminin eski mevzilerinden ve gücünden kayıplara uğramakla birlikte dünya barışı için tehlike olacak ölçüde güçlü ve saldırgan olduğuna, alabildiğine giderildi giderek arttığına dikkati çekti. ABD'nin ulusal kurtuluş hareketlerine asker göndererek doğrudan müdahale etmekte başka yöntemlerin uygulanmasına ağırlık verdiği, askeri operasyon emperyalizminin çıkarları açısından kaçınılmaz olduğunda da ya gerici güçlere silah vb. yardımı yaptığını, ya da Avrupalı ortaklarını devreye soktuğunu söyledi. Bu taktiğin bir parçası olarak "Bağmazlık isteyen örgütler ve liderler arasında emperyalizm yanlısı olan ve 'İhmal' denilenler bulunup öne çıkarılmakta veya yaratılmakta gerçek ulusal kurtuluşçulara karşı onlar desteklenmektedir." diyen Behice Boran, emperyalizmin ilericiler hareketlere karşı kullandığı bir başka yöntem de sosyal demokrasi olduğunu, Sosyalist Enternasyonal'in Afrika politikasının bu açıdan anlamı bulunması gerektiğini belirtti.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı geri kalmış ülkelerin sorunları üzerinde ayrıntılı bir biçimde durduktan sonra şunları söyledi: "Asya, Afrika ve Latin Amerika ülkeleri hakkında buraya kadar söylenenlerden en genel gelişme çizgisi ortaya çıkmaktadır. Geri ve bağımlı ülkelerin kurtuluş mücadelesini ezme ve da saptırma bakımından emperyalizm gitgide daha büyük başarılar uğramakta, bu ülkelerdeki hareketler ulusal kurtuluş toplumsal kurtuluşla birleştirmek bakımından geçmiştikini çok aşan başarılar kazanmaktadır."

Boran, Çin yönetiminin maceracı, milliyetçi politikasına değinerek, bu politikasının Sovyetler Birliği hakkında kimi "aletçiliklerle" bağlantılan, sonra, "Amerika'ya da Sovyetler Birliği'ne de karşı" biçiminde gelişen bir seyir izlediğini, daha sonra da ABD emperyalizmini aklayarak onunla açık bir işbirliğine giriştiğini belirtti.

Behice Boran sunduğu Merkez Yürütme Kurulu Raporunda, sosyalist ülkelerin çeşitli alanlarda kazandığı başarıları dile getiren şunları söyledi: "Sosyalist ülkeler ve oluşturdıkları dünya sosyalist sistemi tam bir istikrar içinde, kesintisiz

ve sağlıklı bir tempo ile geliyorlar, tüm toplumsal faaliyet alanlarında, ekonomiden spora, sanattan bilimsel çalışmalara tüm alanlarda artan başarılar kazanıyorlar."

EMPERYALİZM TÜRKİYE'DEN YENİ ÖDÜNLER İSTİYOR

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı'nca sunulan raporda Türkiye'de siyasal iktidarlarca yıllardan beri özünde hep aynı olan, emperyalizmin güdümünde bir dış politika izlendiği, bu politik terah nedeniyle sürekli bocalama içinde bulunduğu belirtildi. Behice Boran emperyalizmin amaçladıklarının üzerinde de durarak "Emperyalizmin Türkiye Sorununu' kendi açısından uzun dönemli bir çözüme ulaştırma hedefi, Türkiye'nin Orta Doğu'da artan önemi ile daha da ağırlık kazanmıştır. Bu nedenle emperyalizm hem Türkiye'nin ekonomisini istenilen biçime sokmak, hem de sosyalist dünyaya yönelen bütün yolları tıkmak için Türkiye'ye doğrudan el koymak, adeta hacir altına almak istemektedir. ABD ve Batılı ortakları artık koşullardan söz etmek yerine 'IMF'den geçmek şart' diye kestirip atmaktadırlar." dedi.

Ecevit Hükümeti'nin emperyalizme sürekli ödünler veren dış politikasını çeşitli örneklerle ele alan Behice Boran, blokuz ülkelerle ilişkilerin kısa vadeli hesaplarla dayandırıldığını, tutarız, herkeş mavi boncuç dağıtmaya dayalı bir politikanın sonuç vermeyeceğini gerçekçiliğin tekrar tekrar yaşadığını söyledi. Boran sözlerini şunu ekledi: "Türkiye hemen yamabasında İran'da meydana gelen gelişmeler karşısında da son ana kadar tavıraz kalarak bölge ülkeleri ile ilişkilerini geliştirmek konusunda emperyalist ülkeler dışında bir dış politika izlemeyeceğini bir kez daha ortaya koymuştur."

Ülkenin içinde bulunduğu ekonomik koşulların dayatması sonucunda sosyalist ülkelerle de ilişkiler geliştirilmesi yollarının aranmaya başlandığını, ancak bu ilişkilerin sürekli ekonomik çerçeveyle anar tutulduğunu ve bu politikayı ABD ve diğer yasal dış öteki kapitalist ülkelerin dayatmalarını belirlediğini belirtti. Boran bu durumun bir sonucu olarak Türkiye'nin büyük yararlar sağlayabileceği sosyalist ülkelerle yapılan ekonomik, ticari anlaşmalarda verilen sözlerin sürekli olarak yerine getirilmediğini anlattı.

"DEMOKRATİK HAKLAR, KULLANILMAK İÇİNDİR"

Emperyalizme bağımlı kapitalist sistemin oluşturduğu yapısal nedenlerden kaynaklanan ve büyük boyutlara erişen Türkiye'deki bunalımın politik yaşamı derinden sarstığını ve burjuvazinin ülkeyi artık istediği gibi yönetemediğini söyleyen Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı, CHP'nin vaatlerini hatırlatarak şunları söyledi: "Türkiye İşçi Partisi seçimler öncesinde, aramada ve sonrasında, CHP'nin iktidara gelmesiyle önemli değişiklikler olmayacağını ısrarla vurguladı. Önemli değişiklikler olmayacak, çünkü terörizmin kaynağı anıfsaldı. Emperyalizm ve iş ortağı büyük burjuvazi, sömürü düzenini sürdürülebilmek, artık değer kitlesini büyütme, bu amaçla da devleti kendi istekleri doğrultusunda daha iyi kontrol altına alabilmek için yasal ve yasa dışı terörle işçi ve emekçi sınıfları tüm demokratik, ilericil, sol güç ve hareketleri sindirmek, geriletme yolunu izliyorlardı. CHP ise, bu gerici anlayış ve güçlere karşı politik dengeli kurabilecek olan kitlelerin gücünden korkuyordu. Oysa demokratik hak ve özgürlükler kullanılmak için, kullanılmıyor, kullanılmaktan kaçınıyor

ise, kağıt üstünde kalır, demokrasi de bir sözcükten ibaret hale gelir."

Türkiye'deki iktidar ikiliğine değinen Behice Boran, CHP'nin faşist odakların üstüne yürüme konusundaki çekingen ve ikircikli tutumuna dikkati çekti, emperyalizm konusunu ele alarak şunları söyledi: "Sıkıyönetimin bugüne dek yaptığı başlıca uygulamalar ise, derneklerin kapatılma, yayınların yasaklanma kısaca anti-demokratik kısıtlamalar olmuştur. Sıkıyönetimin ilan edilmiş gerekçe yönünde bugüne dek yaptığı faaliyetler, normal mekanizma içinde de başarılabilecek işlerden, kimi cinayet faillerinin yakalanmasından öteye geçmemiştir." Behice Boran, demokratik örgütlerin faaliyetlerini sınırlandırmanın, kitlesel eylemlerin yasaklanmasının, affın ve bildiri dağıtılmanın yakalanmasından faşist terörü kaldırmayacağını, tam terine bu tür gelişmelerin işçi ve emekçileri faşizme karşı mücadelede demokratik araçlardan yoksun tutarak faşist odakları daha da güçlendirdiğini belirtti.

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı 12 Mart döneminde en büyük darbenin işçi sınıfı partisine vurulduğunu, bu dönemde tüm baskılara karşın, kendiliğinden oluşan sola doğru gelişmeyi yönlendirecek politik örgüt bulmadığı için de bu gelişmenin CHP'de kilitlendiğini belirttikten sonra şunları söyledi: "1975'ten buyana durum değişti. Türkiye İşçi Partisi ülkenin politik yaşamında sesini ve etkisini yeniden duyurmaya başladı. Yeni TTP ekseninden daha dinamik, daha bilinçli, daha örgütlüdür. Örgütlenmesini gerek derinleşmesi, gerek genişlemesi nedeniyle geliştirdiği güçlendirmektedir. Kanlı saldırılar, emperyalizm ortamının olumsuz koşulların bu gelişmeyi durduramamıştır. Ama yine de toplumsal gelişmenin temel koşullarıyla özel koşullar arasında açık henüz kapatılmış değildir. Sosyal demokrasi işçi, emekçi kitleleri sosyalizm hedefinden saptırmada başlıca araç olarak konumunu sürdürmektedir."

CHP'nin saptırıcı işlevini, ilericiler sendikası örgüt ve hareketi de sağa kaydırarak da içerdikleri belirten Behice Boran, DİSK'te kendilerini sosyalizmin "yeddil emini" olarak gören kimilerinin yardımıyla yapılan tasfiyeleri hatırlattı. Behice Boran bu konuda da şunları söyledi: "Bu tasfiye aramada ve sonrasında DİSK'in imajını korumak için bir yandan zamanın DİSK Genel Başkanı bilimsel sosyalist dili kullanarak konuşuyor, DSF ile ilişkiler geliştirilmeye çalışılıyor, öte yandan da işçilere karşı göyle bir mantık yürütülüyordu: 'İşçi sınıfının yasal partisi yok.' Onun için CHP desteklenmeli." Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı demokrasi mücadelesinin yükünü ve öncülüğünü CHP'ye vermek anlamına gelen bu tavır Türkiye İşçi Partisi'nin tanımamak, niteliğini kabul etmemek için gerçekleri gözmezlikten gelmek yolunu tercih etmekten kaynaklandığını belirtti.

DOĞU SORUNU VE BİLİMSEL SOSYALİZM

Türkiye İşçi Partisi Genel Başkanı tarafından Kongre delegelerine sunulan Raporda Doğu illerindeki duruma da dikkat çekildi. Doğu'da sorunun yalnızca 'kapitalizmin emperyalizmle gelişme yasağı, burjuva iktidarının ihmali' sonucu, ekonomik ve kültürel açıdan geri kalmışlık olmadığı belirtildi, işçi, çöven milliyetçi baskıların öteden beri sürdürüldüğü ve özellikle son bir yıla yoğunlaştırıldığını ilişkin örnekler verildi.

Behice Boran sunduğu raporda Doğu'nun sömürge olmadığına dikkatli çek-

ti ve sorunun böyle konmasının "Doğu sorununun Türkiye'nin bütününe sorunlarıyla birlikte mi, yoksa ondan ayrı, kendi başına mı çözüleceği" tartışmasından doğduğunu; bu sorunun ayrı çözümler gerektirdiğini öne süren görüşlerin bilimsel sosyalist temelden yoksun olduğunu ve Türkiye'deki durumun da bu tezi doğrulamadığını belirtti. Boran daha sonra şunları söyledi: "Türkiye'nin, Doğu sorununu da kapsayan, iç çekişmeleri bir bütün olarak çözümlenecektir. Çözülmesi gereken iç çekişmeler içinde Doğu sorunu özel bir konuma ve özene sahiptir. Sorun, bağmazlık, demokrasi, sosyalizm mücadelesinin başarıya ulaşması sonucu işçi sınıfının iktidarında, ödünsüz gerçekleştirilecek sosyalist düzende tam nihai çözüme kavuşacaktır. Sosyalist düzende Türkiye'nin ayaş birliği ve bütünlüğü baskıya ve zulme değil, özgür irade ile gönülden kabul, eşitliğe, özgürlüğe, kardeşliğe dayanacaktır."

Boran işçi sınıfının politik örgütleniminin, Türkiye İşçi Partisi'nin güçlenmesinin demokratik güçlerin örgütlü birleşik güç oluşturmalarını da kolaylaştırıcı bir etken olduğunu, dünya pratiğinin de işçi sınıfı partisinin demokratik güçler içinde bir çekim merkezi işlevini gördüğünü doğruladığını, Türkiye'de de uç veren bu sürecin varlığına ve işlevine dikkati çekmenin, demokratik güçlerin iş ve eylem birliği konusunda kendiliğinden bir tutumu benimsemeye anlamına gelmediğini ve bilinçli çabalarla bu sürecin hızlandırılması gerektiğini belirtti.

Behice Boran konuşmasını bitirirken Türkiye İşçi Partisi'nin sorunlarını ve görevlerini ve bunların nasıl çözüleceğini bilincinde olduğunu belirtti ve şunları söyledi: "Türkiye İşçi Partisi herhangi bir işçi sınıfı partisi değildir, doğrudan işçi sınıfına partidir. Her zaman, hiç şaşmaksızın, işçi sınıfının partisi olmanın onur ve sorumluluğu içinde hareket etmiştir. Şimdi de aynı onur ve sorumluluk duygusu içinde, işçi sınıfının politik hareketini her hal ve şartta örgütlü olarak sürdürmek azim ve kararlıdır."

Merkez Yürütme Kurulu tarafından hazırlanan raporun, Türkiye İşçi Partisi'nin Özgün Görevlerine İlişkin bölümünü sunan Genel Sekreter Nihat Sargın ise iki yıllık dönem boyunca sürdürülen faaliyetler hakkında bilgi verdi. Nihat Sargın Birinci Büyük Kongre'den bu yana geçen süre içinde yeniden 12 il ve 80 ilçe örgütlenimini kurduğunu, bugün yerel örgütlerin yurt düzeyinde 53 il çevresine yayılmış olarak, 279'u ilçe ve 40'i il örgütü olmak üzere toplam 319 sayısına ulaşmış olduğunu belirtti. Nihat Sargın Meclis'te temsilcisi bulunmayan partilerin seçime katılmasına olanaklı kısıtlayarak, seçim ayından sekiz ay önce en az 15 ilde tüm ilçeleri birlikte örgütün kurulmuş olma şartının bugün 20'ye çıkarıldığını hatırlattı ve şunları söyledi: "Örgütlenme çalışmalarında bu sorun önemli göz önünde tutuldu ve süresi içinde çözüme kavuşturuldu. Bugün 26 ilde tam teşekküllü durmaktadır. Daha da önemli olarak, bu 26 ilin 20'sinde bütün kongrelerin tamamlanmış bir gelişkinlik düzeyine erişmiş bulunuyoruz."

Türkiye İşçi Partisi Genel Sekreteri, Birinci Büyük Kongre'de seçilmiş 65 delegenin bulunurken, bu Kongre'de yerel örgütleri temsil etmek üzere 106 delegenin bulunduğunu, örgütlenmenin derinleşmesinin ve yaygınlaştırılmasının yanısıra işçi kazanımında üç kat artış olduğunu belirtti. Nihat Sargın'ın bileşiminin de işçiler lehine artış olduğunu toplam üyelerin yüzde 51.2'sinin işçi, yüzde 21.1'inin köylü, emef, zanaatkar, yüzde 27.7'sinin teknik eleman, avukat, öğrenci vb. olduğunu vurguladı.